

Pris kr. 3:25

Ivsnäs Brukslundklubben

PRÖVNINGSORDNINGAR

FÖR

BETEDS, HPÄR, RAPPORT-
OCH BEUKVÄRDSTUNDAR

Svenska Brukshundklubben

PRÖVNINGSORDNINGAR

FÖR

SKYDDSS-, SPÅR-, RAPPORT-
OCH SJUKVÅRDSHUNDAR

Shuffan Thorman

FÖRORD.

Svenska Brukshundklubben framlägger härmed en kommentar till samtliga nu gällande prövningsordningar för brukshundraserna, i första hand för att tillgodose prisdomares och aktiva dressörers behov, men dessutom i andra hand för att komplettera de vanligast förekommande dressyrhandböckernas anvisningar. Kommentärerna äro i denna skrift huvudsakligen teoretiskt betonade, men även diverse praktiska anvisningar hava givits.

Denna skrift bör lämpligen läsas tillsammans med någon elementär handledning i dressyr samt genom militärmyndigheternas försorg utgiven instruktion i hundutbildning. Även om nytt hundarnas prestation och användning är skriftens huvudtema, torde dock vissa avsnitt vara av intresse för ägare av jakt- och sällskapshundar samt djurvänner i öfrigt.

Stockholm i september 1941.

SVENSKA BRUKSHUNDKLUBBEN.

R. W. Statlanders Boktryckeri
Stockholm
1941

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sid.
Förord.	
I. Kommentar till provningsordningar för skydds-, spår-, rapport- och sjukvårdshundar samt anlagsprov	7
Kap. 1. Allmänna principer för provningsordningarna ...	7
I. Orientering över brukshundsanlagen och deras vär- de inom olika dressyrgrepar	7
II. Nyare dressyrpsykologiska rön	10
III. Något om hundens tankeförmåga	11
IV. Sambandet mellan bruksprov och hundavel	12
V. Proven skola bygga på och dressyren skall utveckla brukshundsanlagen	13
VI. Stegring och differentiering	14
VII. Stark kontroll från förarens sida	16
Kap. 2. Speciella principer för provningsordningarna	17
I. Regler för godkännande, uppflyttning och erhål- lande av championatcertifikat	17
II. Bedömningen	19
III. Allmänna regler vid proven	22
Kap. 3. Provningsordning för skyddshundar samt anlags- prov	25
I. Prov på näsarbete	25
II. Lydnadsprov	28
III. Prov på lokalsinne och karaktär	35
IV. Skyddstjänst	41
V. Vattenarbete	52
Kap. 4. Provningsordning för spårhundar	53
I. Allmänna synpunkter vid spårningsarbete	53
II. Lydnadsprov, prov på lokalsinne och karaktär samt vattenarbete	54
III. Spårproven	54

	Sid.
Kap. 5. Prövningsordning för rapporthundar	56
I. Prov på näsarbete	56
II. Lydnadsprov	56
III. Karaktärsprov	57
IV. Rapporttjänst	58
V. Vattenarbete	59
Kap. 6. Prövningsordning för sjukvårdshundar	60
I. Lydnadsprov	60
II. Karaktärsprov	60
III. Sjukvårdstjänst	60
IV. Vattenarbete	62

II. Prövningsordningar för skydds-, spår-, rapport- och sjukvårdshundar samt anlagsprov	63
Allmänna bestämmelser	63
Anlagsprov	67
Skyddshundsgrupp	69
Spårhundsgrupp	80
Rapporthundsgrupp	82
Sjukvårdshundsgrupp	89

I.

KOMMENTAR TILL PRÖVNINGSORDNINGAR för skydds-, spår-, rapport- och sjukvårdshundar samt anlagsprov.

Kap. 1.

Allmänna principer för prövningsordningarna.

I. Orientering över brukshundsanlagen och deras värde inom olika dressyrgrenar.

Den moderna djurpsykologiska forskningen har klarlagt vissa anlag, som hundar i allmänhet besitta, och vilka äro av största värde för dressyren och resultatet av på hunden nedlagt arbete. Dessa anlag förekomma i mycket olika utsträckning hos olika individer, och det är därför av största vikt att fixera, vilka anlag det speciella djuret besitter, då därigenom gränserna för dess prestationsförmåga och avelsvärde bestämmas. Av denna anledning bör det första prov, hunden underkastas, vara lika för alla hundar av berörda raser oberoende av den specialdressyr, de sedan äro ämnade för. Detta första prov måste därför få karaktären av ett anlagsprov, där samtliga viktiga, hos individen själv konstaterbara anlag böra prövas. Följande framställning av anlagen är till största delen byggd på Menzel, Wesenserprobung, och diverse uppsatser av K. Most samt förhandlingar vid tredje kynologiska världskongressen 1935. Definitionerna efter Menzel. På vissa ställen i det följande användes ordet egenskap såsom synonymt med ordet anlag, trots att därigenom en gängse terminologi åsidosattes, men förfarandet kan försvaras med att vad som här intresserar oss är de konstaterbara anlagen, och i och med att anlagets existens och verkan hos en individ är bevisad, torde termen egenskap kunna användas.

Hunden torde utan tvekan kunna hänföras till hjorddjuren. Hos den tama hunden bör man därför kunna räkna med en ganska hög grad av *hjorddrift*, och i själva verket kan endast

med ett sådant antagande **förklaras, varför hunden med uppoffrande av eget liv eller åtminstone egen fördel** i vissa fall skyddar sin herre eller överbringa en rapport. Alldeles särskilt tar man denna hjorddrift i anspråk vid utbildning av rapporthundar.

Drifter och egenskaper av olika slag äro: dådkraft, skyddsdrift, kampdrift, skärpa, spårdrift, apportdrift, temperament, hårdhet och förighet. En del av nu uppräknade faktorer äro mycket komplicerade och olika arter av dem stå ofta i motsättning till varandra. Helhetsintrycket av hunden erhåller man först, om proven anordnas så, att de speciella faktorerna kunna prövas relativt isolerade. Med undantag för »dådkraft» och »förighet» kunna och i vissa fall bära en eller flera faktorer vara svagt utvecklade eller saknas.

Dådkraft (Schneid) är den väsensegenskap till följd av vilken ett levande väsen utan yttre tvång håller stånd mot verkliga eller förmenta faror eller såvitt det är möjligt, söker att med handling möta dem. En hund, som ej uppfyller de i definitionen uppställda kraven bör med undantag för specialfall helt uteslutas såväl från avel som från prov.

Skyddsdrift är den nedärvda beredskapen att i faror bistå människokamraten, alltså icke blott att vid angrepp mot hunden själv utan även vid angrepp mot den mänskliga »hjordföraren» svara med kamp. Denna egenskap är nödvändig för skyddshunden, men behöver hos honom ofta väckas till liv. Däremot är det fördelaktigt, om den endast i mindre grad förefinnas hos spårhunden, och hos rapport- och sjukvårdshundar bör den om möjligt så gott som saknas. Det är således ej obetingat riktigt att slå ut en hund, som ej vill försvara blott han ej är rädd. Dådkraften kan ju enligt definitionen förefinnas i alla fall.

Kampdrift är den nedärvda glädjen över kampen i och för sig, över käkarnas och musklernas användning. I mångt avseende överensstämmer den med leklusten. Denna drift är önskvärd hos skyddshundar. Konstaterandet av dess existens är så svårt, att det nödvändiggör arbete mot man i figurantdräkt. Endast lämplighetsskäl hindrar från att redan i ett anlagsprov pröva hunden mot dylik figurant.

Skärpa är den genom drift förefintliga eller genom uppfostran hibringade beredskapen att reagera fientligt vid oförmödad retning. En mindre skärpa är av värde för skyddshundar men olämplig för rapporthundar och sjukvårdshundar. En

dådkraftig hund utan skärpa kan om skyddsdrift och kampdrift förefinnas bli en god skyddshund.

Spårdrift är den nedärvda glädjen och förmågan att följa en viss vittring eller vittringskombination. Denna egenskap är givetvis a och o för spårhundar, men är nödvändig även för rapporthundar och skyddshundar. Endast hos sjukvårdshunden kan det vara fördelaktigt att spårdrift är föga utvecklad. Det torde ej kunna tänkas, att spårdriften helt saknas.

Apportdrift är den nedärvda glädjen och förmågan att fatta och till föraren avlämna föremål av för hunden speciellt intresse. Denna drift måste förefinnas hos sjukvårdshundar och spårhundar och är av praktiska skäl nödvändig för skyddshundar, vilka i stor utsträckning äro all round-hundar. Den kan däremot fullkomligt saknas hos rapporthundar.

Temperament får här ej tagas i vanlig vetenskaplig bemärkelse utan så som uttrycket i allmänhet fattas, och avser då den lägre retningströskel, den andliga labiliteten skulle man kunna säga, i motsats till svårigheten att fatta, således förmågan att raskt uppfatta och medelst handling besvara en miljöretning ävensom förmågan att raskt finna sig till rätta vid ändrade situationer. Dessutom önskas en glad och levnadsfrisk grundtendens hos den temperamentsfulla hunden. Temperamentet kan i vissa fall karakterisera en hund som slö, i andra fall såsom överdrivet temperamentsfull. För brukshundar i allmänhet är ett temperament, som ligger emellan slöhet och överdriven temperamentsfullhet lämpligast. En slö hund kan, om dådkraft samt skydds- och kampdrift i tillräcklig grad förefinnas, bli en god skyddshund men någon modig hund blir han aldrig. Å andra sidan kan en överdrivet temperamentsfull hund även om han dessutom är rädd, användas som vakthund, då ju en sådan i realiteten endast tjänstgör som alarmmaskin. Från brukshundsarbete i egentlig mening måste dock den rädda och allt för temperamentsfulla hunden utmönstras.

Hårdhet. Med olika grader av hårdhet betecknas minnets olika styrka i synnerhet ifråga om olustbetonade affekter, d.v.s. man betecknar en hund, som låter olustbetonade intryck inverka mycket starkt på sig och troget bevarar dem i minnet, såsom »vek». Däremot anses en hund, som raskt glömmor sådana intryck såsom »hård». Alltså: en hård hund, som överlever en stöt av en spårvagn, går ej senare förskräckt ur vägen för andra dylika, utan blir endast litet försiktigare. En vek

hund skyggar i samma situation för varje större fordon. Goda bruksdjur få varken vara hårda eller veka, men givetvis är vekhet det svårare felet. Beträffande rapporthundar och skyddshundar är det, trots därmed förknippade dressyrsvårigheter, ofta mycket fördelaktigt, om hunden är relativt hård.

Med *förighet* avses hundens villighet att gärna låta styra sig av sin förare och dressör och att bemöda sig att gissa och uppfylla dennes önskan. Denna egenskap är nödvändig hos alla brukshundar och är av särskilt stor betydelse, om hunden samtidigt är hård, då dressyr medelst avsiktligt frankallade olust- och smärtnimmelser kan bli mycket krävande både för förare och hund.

II. Nyare dressyrpsykologiska rön.

På det dressyrtekniska området har efterkrigstidens forskning i Tyskland och Österrike burit rika frukter. Såsom redan ovan under I antytts har det lyckats doctores Menzel, Linz-Donau, att i viss mån analysera hundens psyke och sätt att reagera i olika situationer. Här skall endast givas några praktiska antydningar. På den tid, då man i Sverige skrev vår förut gällande provningsordning för spårhundar och även då den förra skyddshundsprovningsordningen kom till, trodde man ganska allmänt att det var möjligt att få en hund spårren. En mängd utförda experiment ha nu visat, att det knappast ligger inom möjligheternas gränser, att få en hund så säker, att hans påvisande av vittringsöverensstämmelser kan gälla som bevismedel i en kriminalprocess. Det är sålunda klarlagt, att spårvittringen delvis är sammansatt av faktorer, som ej ha med spårläggarens person att göra. Så t. ex. inverkar terrängens beskaffenhet och väderleken i hög grad. Polizeimajor K. Most, Berlin, har sålunda bevisat, att under vissa omständigheter andra faktorer än människokroppens vittring, t. ex. den, som erhålles av en teknisk apparat, som rör sig på konstgjorda fötter av ungefär samma storlek som spårläggarens, kunna så inverka på hunden, att han följer detta konstgjorda spår, trots att det börjar först sedan hunden följt spårläggarens eget en viss sträcka och denne vänt tillbaka.

Vidare kan med säkerhet påstås, att det är felaktigt att vid dressyr samtidigt öva både spårning och uppletande av föremål. Innan över huvud taget uppletande av på visst område tappade föremål börjar övas, bör hunden vara relativt säker

i spårarbete. I annat fall erhålles ej något egentligt spårarbete, förrän hunden lärt sig klart skilja på dessa övningar, vilket ofta tar år i anspråk.

Vad särskilt spårarbetet beträffar, är det här lämpligt att påpeka följande förhållande, som har sin huvudsakliga betydelse för utformningen av provningsordningen för spårhundar och rapporthundar, men även är betydande för skyddshundens spårarbete. Ovan antyddes, att spåret sammansättes av en mängd faktorer, som ej ha med spårläggaren att göra. Om vi kalla spårläggarens egenlukt för E., vegetationens speciallukt för P. (plantlukt), jordens lukt för J. och spårläggarens fotbeklädnad för I. samt spårets sammanlagda lukt för S., kunna vi uppställa följande likhet:

$$S. = k \cdot x (E. + P. + J. + I.)$$

I denna likhet är det endast i specialfall säkert, att E. är dominerande. Jämför vad ovan sagts om konstgjorda spår, där E. helt saknas. Man får därför ej döma en hund, som apportionerar ett felaktigt föremål alltför hårt, då ju detta föremål utom sin egen vittring endast utmärkes av faktorn E. Speciellt gäller detta, då enligt vetenskapliga undersökningar redan efter kort tid vittgående förstörelseprocesser inträffa i vittringsstoffet, som göra att de olika faktorerna isolerade för sig i smärre mängder ej hos hunden når över medvetandets tröskel.

III. Något om hundens tankeförmåga.

I detta sammanhang torde några ord böra ägnas åt hundens tankeförmåga, åt hans olika grad av »klokhet». I de flesta dressyrhandböcker har man ansett sig böra utgå ifrån, att hunden saknar tankeförmåga. Emellertid har hos senare kynologiska författare framförts den åsikten att hunden inom begränsade områden tänker nära nog på mänskligt sätt och inom andra områden på sitt eget speciella sätt. Tvivelsutan är hunden i stånd att bilda sig ett begrepp och göra en abstraktion, men i vad mån han därvid verkligen reflekterar och sammanställer erfarenhetsfakta är för närvarande omöjligt att uttala sig om. Vid utbildningen kommer man i allmänhet längst, om man endast räknar med hundens erfarenhet och hans individuella hårdhet. Klokheten beror oftast på att hunden erfarenhetsmässigt lärt sig uppfatta innehållet i en mängd ord och uttryck, varigenom det stundom verkar som om han förstode allt, som man säger till honom.

Vid utbildningen drar man givetvis nytta av hundens utmärkta hörsel och goda luktsinne. Hans mindre goda synförmåga är vid utbildning och praktisk användning lika ofta till fördel som till nackdel, då den minskar risken för distraktioner. Hundens minnesbilder bli på grund av hans sinnens olika styrka i förhållande till människans helt andra än hennes. Vid

utbildningen får man särskilt ihågkomma hundens skarpa luktsinne, så att man ej növar vissa moment i en omgivning, där en viss lukt påverkar hunden i sådan utsträckning, att han kombinerar övningen och lukten. En mängd hundar äro särdeles känsliga för variationer i utbildarens röst vid kommandoordens uttalande, varför det är nödvändigt att söka bibehålla sitt lugn i alla situationer.

Det torde vara förkastligt att vid utbildning utgå från att hunden ej kan tänka. Inom kynologien har man nedlagt mycket möda på diskussioner om nedärvning av andliga egenskaper hos hunden, vilket givetvis varit förspild möda, om hela frågan kunnat avfärdas med en hänvisning till avsaknaden av tankeförmåga hos hunden. Vissa tyska forskare ha sökt draga paralleller mellan småbarns och hundars reflektionsförmåga och deras resultat tyda på visst samband mellan hundens och barnets »tankeförmåga». Frågan må dock för vår del tills vidare stå öppen.

IV. *Sambandet mellan bruksprov och hundavel.*

Dressyren tjänar två ändamål. Dels vill man nå toppprestationer, vilka utgöra en belöning för dressören och kunna vara till nytta i allmän eller enskild tjänst, dels vill man underhålla och utveckla andliga och kroppsliga egenskaper. Ty utan dressyr och prov kunna hundar med goda hos individen själv konstaterbara anlag icke bli tillräckligt kända och använda i avel.

Det måste nämligen anses nödvändigt att pröva en hund i ett anlagsprov för att med visshet kunna konstatera de önskade anlagen. Man kan ej med visshet säga, att en hund, som lämnat goda brukshundar efter en god brukshundstik, själv har de önskade anlagen. Teoretiskt kan nämligen en hanhund, som endast har föga utvecklade anlag för vissa brukshundsegenskaper, med en tik, som samtidigt har utmärkta anlag och hög individualpotens, i första filialgenerationen lämna valpar, som äro trogna kopior av modern.

För att man skall kunna draga någorlunda säkra slutsatser om en hunds anlag och hans värde för brukshundsaveln, bör det grundläggande provet göras så lätt, att man kan förvänta, att unga hundar där ställa upp. En individs uppträdande beror nämligen av minst följande två faktorer: av det upplevda och förvärvade (faktor V) och av det nedärvda (faktor K). Bokstäverna äro allmänt antagna. Dessa två faktorer utgöra alltså bestämningsgrunderna för individens utveckling och allmänna egenskaper. Det är givet att $V =$ miljö, dressyr etc.

ju längre tiden går växer, medan K är konstant och därför är lättast att bestämma, när djuret är helt ungt och faktorn V liten. Vill man vid ett prov söka bestämma djurets avelsvärde i avseende på hans inre egenskaper, måste man utgå från regeln, att avelsvärdet ifråga om andliga egenskaper är en funktion av djurets ålder och anlagens intensitet.

Man kan matematiskt uttrycka hundens helhetsuppträdande (faktor A) med den s. k. »Alverdes ekvation».

$$A = (K \times V).$$

Är K ej alltför stor i jämförelse med V kommer i det långa loppet miljön att sätta en avgörande prägel på hunden, varigenom det redan efter kortvarig dressyr är mycket svårt att fastställa K på ett tillfredsställande sätt och med värde för aveln. Det kan t. o. m. antagas, att i vissa fall vid speciell styrka hos V det vid ett prov är omöjligt att ens bestämma K:s tendens och ännu mera omöjligt att bestämma K:s styrka. Detta är en alldeles speciell fara ur avelssynpunkt, då exempelvis en mycket ändamålsenligt behandlad hund kan så förändra sitt allmänna uppträdande, att han ger intryck av en ur karaktärssynpunkt förträfflig avelshund, fastän i själva verket faktor V varit utslagsgivande och hans avelsvärde därför är minst sagt problematiskt.

Vid anlagsprovets fixerande böra därför sådana moment utväljas, att hundar, som besitta de önskade anlagen, endast behöva underkastas ett minimum av utbildning för att med godkännande gå igenom provet, medan hundar, som sakna samma anlag, ej ens med aldrig så hård och långvarig dressyr skola kunna bestå provet. Detta ideal kan man med våra nuvarande kunskaper om hundens anlag och reaktionssätt ej uppnå, men man bör söka närma sig det så mycket som möjligt.

V. *Proven skola bygga på och dressyren skall utveckla brukshundsanlagen.*

En ledande princip vid momentens utformande har varit, att de åtminstone i början skola till huvudsaklig del grunda sig på brukshundsegenskaperna, och vid proven skola de hundar, som sannolikt äro mest värdefulla för aveln, men därför ej givet även för sportprestationer, kunna utpekas. Därför böra i Anlagsprovet och Nybörjarklass mycket ringa krav ställas på precisionsarbete och endast moment, som bygga på hundens anlag medtagas. Härmed bryter man visserligen med hittills i Sverige åtminstone delvis tillämpade principer, men man vinner i gengäld ett närmande både till de utländska moderna prövningsordningarna och en större anslutning till de av Svenska Kennelklubben för dess arbete över huvud antagna grundlinjerna.

Av denna anledning ha i prövningsordningarna med få undantag ej upptagits sådana moment som balansgång, stegklättring och längdhopp, trots att de utan tvivel ha ett visst praktiskt värde för tjänstehundar. Principen förklarar även, att apportering i början får ske med valfritt föremål, men senare med allt svårare och av ledaren anvisade saker. Vidare tvingar principen till ett avståndstagande från införande av tidsbegränsningar för provs utförande. Givetvis har det varit omöjligt att fullständigt genomföra denna princip utan såväl vid momentens utväljande som vid deras successiva försvårande har hänsyn måst tagas till den praktiska nyttan av hundens prestationer. Särskilt gäller detta de två högsta klasserna, där endast hundar med redan konstaterade goda egenskaper komma att deltaga. Där skall utrymme givas åt den sportsliga kraftmätningen mellan hundarna inbördes och mellan deras förares förmåga och kunnighet. I den högsta klassen skjuter sportsprincipen tillsammans med nyttoprincipen fram i förgrunden och ett närmande till tjänstehundsprestationer eftersträvas. Tyvärr måste denna eftergift göras, och det kan därför även med det föreliggande systemet hända, att ej den ur anlagssynpunkt bästa hunden vinner Segrarklassen utan en hund, som har acceptabla anlag och underkastats den sakkunnigaste och i-härdigaste utbildningen. Några större olägenheter i avelshänseende uppstå dock ej härav, då hunden ju dock blivit godkänd i anlagsprovet och i två högre prov.

VI. Stegring och differentiering.

Man har vid utformandet av de ledande principerna för de nya prövningsordningarna lagt sig vinn om att få till stånd en effektiv stegring av hundens prestationer i de olika klasserna. Successivt bör även en differentiering av proven genomföras, då det torde vara sällsynt, att en hund kan bli framstående på flera från varandra skilda områden. För att undvika ödesdigra felöverskattningar av hundarnas specialbegåvningar, bör en övergång från en grupp till en annan ej vara helt omöjliggjord. Dock torde det vara omöjligt att med utsikt till nämnvärdare framgång omlägga en skydds-, rapport- eller sjukvårdshund till spårhund, då denne sistnämnde redan från början måste underkastas ett dyrbart, tidsödande och målmedvetet arbete för att få honom så nära spårrenhet, som med nu kända metoder är möjligt. I enlighet med det nu sagda har följande schema för prövningsordningarna följts.

Första provet är huvudsakligen till för att konstatera karaktär och anlag och har därför gjorts lika i alla grupper. Ingen som helst hänsyn tages här till tävlingsintresse, och proven skola kunna utföras utan några särskilda övningsmaterial samt vid behov kunna anordnas för en enda hund. Stor hänsyn tages till hur föraren önskar utföra momenten, och i vissa moment får föraren visa hundens kunskaper, såsom han själv finner för gott.

Det andra provet genomförs en begynnande differentiering och kallas därför Nybörjarklass. Specialiseringen är dock föga genomförd, huvudsakligen för att möjliggöra övergång till annan grupp, om försöket i den först valda skulle slå illa ut. I Nybörjarklass tävla hundarna med varandra, och förarnas valfrihet är här mycket inskränkt. I denna liksom i följande klasser bör ledningen se till, att de yttre betingelserna ur svårighetssynpunkt äro ungefär likvärdiga för samtliga deltagare.

Det tredje provet, Högre klass, avser att motsvara den förr gällande Öppna klassen, vilken senare benämning har synts ganska oegentlig, då en öppen borde vara öppen för alla tävlande, men som bekant hittills varit begränsad för ett fåtal. I den Högre klassen inskjutas tävlingsmomenten än mera, samtidigt som proven få en mera praktisk utformning.

Segrarklassen är alltså den högsta klassen, dit endast de bästa hundarna kunna nå. Det har från flera håll framförts önskemål, att i denna klass vissa kvalificerade krav även skulle ställas på förarnas kompetens särskilt med hänsyn till sådana fall, då högt premierade hundar byta ägare, men för sådana metoder torde i vårt land tiden ej vara mogen. Proven i Segrarklass böra vara starkt specialiserade och kraven på praktisk nytta väsentligt höjda. Privathunden skall här närma sig tjänstehunden, och en i Segrarklass prisbelönad hund skall kunna användas i myndigheternas tjänst, om så påfordras. Detta gäller särskilt rapporthundar och sjukvårdshundar, vilkas utbildning givetvis bör skötas så, att de när som helst kunna användas i militärtjänst. En verkligt skicklig spårhund är under alla förhållanden ett utmärkt instrument i polismyndigheternas händer.

Anlagsprovet anses vara tillräckligt för erhållande av s. k. utställningschampionat, om övriga fordringar äro uppfyllda. Likaså anses det tillräckligt för upptagandet i avelshundsregistret.

VII. *Stark kontroll från förarens sida.*

I enlighet med de önskemål, som gjort sig gällande i utlandet och som även hos oss ej saknat förespråkare, har det befunnits lämpligt att i hög grad inskränka hundens möjlighet att arbeta på allt för stora avstånd från föraren. Särskilt har denna synpunkt beaktats vid spårprovets utformande, därigenom att s. k. frispår numera helt bortlagits. Däremot ligger det i sakens natur att rapporthundar måste arbeta utan förarens inflytande och under för hunden oväntade omständigheter.

En mycket viktig synpunkt för att undvika lagöverträdelser i händelse av verklighetsfall är införande av ökat bruk av kommandoord i skyddstjänsten. Hunden skall endast på kommando och med förarens hjälp angripa figuranten, utom i det fall att föraren överfallas, då avvärjandet skall ske utan kommando men med uppmuntran från föraren, så snart denna observerat faran.

Kap. 2.

Speciella principer för prövningsordningarna.

I. *Regler för godkännande, uppflyttning och erhållande av championatcertifikat.*

Titeln godkänd brukshund av visst slag som skall tilldelas hund, som godkänts i Nybörjarklass, skall utgöra en relativt säker garanti för att hunden verkligen besitter de önskade egenskaperna och är så genomarbetad, att en fortsatt utbildning ej möter några större hinder. Ett godkännande i Anlagsprovet skall vara bevis på att hunden har sådana egenskaper, som äro för ifrågavarande brukshundsraser karakteristiska och önskvärda, varför en sådan hund, vad brukshundsegenskaperna beträffar, utan fara kan användas i avel. Hundar, som nått Segrarklassen, skola ur alla synpunkter vara prima bruksdjur, om vilkas egenskaper och karaktär tvekan knappast kan råda.

De allmänna kraven.

För godkännande i Anlagsprovet, som berättigar till tävlan i Nybörjarklass samt jämte andra utmärkelser till utställningschampionat, fordras att hunden visat prov på spårdrift, förighet och apporterdrift samt godkänts i karaktärsprevet. Hunden behöver alltså ej godkännas i alla lydnadsproven och spårprovet, men hans anlag skola ha konstaterats. Det räcker givetvis ej, att hunden ett ögonblick nosar i marken och följer spåret några meter utan han skall ha visat åtminstone något spårarbete och intresse för spårning. Vad apporterdriften beträffar kan den konstateras både vid spårningen och apporteringen och man bör fordra, att hunden vid åtminstone något tillfälle fattar föremålet och bär det. Förigheten framgår av hundens uppträdande under lydnadsproven.

I de övriga klasserna fordras för godkännande jämnt hälften av den maximala poängsumman, d. v. s. hunden skall i medeltal ha blivit godkänd i samtliga moment. Detta är i realiteten en mycket stark försvåring i jämförelse med för gällande regler, ty poängskillnaden mellan godkänd och underkänd har väsentligt ökats, medan poängskillnaden mellan godkänd och berömlig

undergått en relativt sänkning. Härigenom kommer en effektiv gallring av hundarna att ske redan på ett tidigt stadium. För att garantera att hundarna verkligen besitta önskvärd skyddsdrift fordras för godkännande som skyddshund dessutom att en viss låg poängsumma uppnås i momenten under Skyddstjänst. Spår-, rapport- och sjukvårdshundarna skola erhålla minst hälften av maximipoängen i spår-, rapport- eller sjukvårdstjänst.

För uppflyttning till högre klass och Segrarklass fordras genomsnittsbetyget »Med beröm godkänd», vilket förutsätter, att hunden gör mycket få rena misslyckanden. Dessutom skall hunden ha genomsnittsbetyget »Godkänd» i huvudmomenten i de olika provningsordningarna. De här fordrade poängsiffrorna äro ej så höga som de i förstone synas, ty bedömningen skall ske på sådant sätt, att fordringarna på momentens utförande stegras i varje klass. För att nå högsta betyget i Nybörjarklass fordras alltså ej samma precision som i motsvarande moment i Segrarklass.

Championatcertifikat.

I likhet med vad fallet är på utställningar äro även vid bruksprov s. k. championatcertifikat införda. Särskilt vid prov på mindre orter eller med begränsningar i rätten att deltaga händer det, att endast en eller två hundar deltaga i Segrarklass och därigenom lätt vinna ett första pris. Dessa priser ha medräknats vid utdelandet av championat, och det kan därför anses rättvist att kvalificerade krav uppställas. Om en hund i Segrarklass uppnår genomsnittsbetyget »Med beröm godkänd», kan man vara säker på, att han är verkligt förstklassig, varför endast sådana första pris, som vunnits med en poängsiffra motsvarande detta medelbetyg, böra få medräknas vid erhållandet av brukshundschampiontiteln.

Om en hund erhållit uppflyttning till viss klass, bör denna uppflyttning tillgodogöras inom rimlig tid, ty, om hunden ej vidareutbildas eller alltför lång tid förflyter mellan dressyriperioderna, gå hans färdigheter så småningom förlorade. Den tävlande har därför erhållit en tidrymd av något över två år på sig, under vilken han måste ha tävlat vid officiellt prov för att ej gå uppflyttningen förlustig. Om en hund uppflyttas från Nybörjarklass till Högre klass vid ett prov på våren 1941, måste den ha tävlat före 1943 års utgång. I annat fall får hunden vid förnyat prov åter tävla i Nybörjarklass. Dessa bestämmelser gälla givetvis ej Anlagsprovet, i vilket samma hund över huvud endast kan godkännas en gång.

II. Bedömningen.

I förr gällande provningsordningar bedömdes hundens prestationer efter effektiviteten ur praktisk synpunkt. Redan i Nybörjarklass fästes avgörande avseende vid precision, medan däremot anlagen intet hade att betyda för betyget. Domarnas antal var tre och stor vikt fästes vid deras självständighet. Någon fastställd möjlighet för domarna att konferera fanns ej, och det ansågs knappast som korrekt, om någon diskussion uppstod mellan domarna. Detta var givetvis en följd av de då gällande rent sportliga principerna men kan ej anses lämpligt för de nu antagna provningsordningarnas del. Betygsättningen skedde efter fasta poängskalor, varvid siffran 0 = icke godkänd, 1 och 2 = godkänd, 3 och 4 = med beröm godkänd samt 5 och 6 = berömlig. Dessa betyg medförde, att en hund utan större nackdel kunde ha ett flertal underbetyg, om han blott kunnat nå några få topprestationer. Detta system visade sig ej lämpligt, då det gav hundar, som varit föga genomarbetade i vissa moment, ett otillbörligt försteg framför dem, som utan att vara särskilt framstående lyckades klara samtliga moment, trots att de senare måste anses vara värdefullare både ur avels- och allmänsynpunkt. Beträffande koefficienterna togs i förr gällande provningsordningar hänsyn dels till momentens betydelse ur praktisk synpunkt, dels till svårighetsgraden för deras inlärande.

Med de nya principer, som de nya provningsordningarna ha infört, är det nödvändigt att anlägga delvis andra synpunkter på hundens prestationer. I Anlagsprovet och även i Nybörjarklass skola de visade anlagen i första hand vara utslagsgivande och diverse småfel i momentens utförande spela en underordnad roll. Däremot har det i Högre klass och särskilt i Segrarklass en avgörande betydelse, att effektiviteten och precisionen är fullständig. På så sätt blir särskilt Segrarklassen en sportklass, där även dressörens arbete kommer till sin fulla rätt, om blott hunden är relativt god. Det är givetvis omöjligt att närmare precisera, hur de olika fallen skola aydömas, utan i sista hand får allt överlämnas till domarens eget omdöme. Huvudsaken är blott, att den väsentliga skillnaden mellan bedömningen i de olika klasserna framstår såsom fullt tydlig. I följande kapitel äro diverse anvisningar givna, men nya fel och nya situationer uppdyka vid snart sagt varje prov, varför det vore meningslöst att söka mera utförligt selsätta sig med detaljbedömningen. Det är i stället att hoppas,

Principerna.

att prisdomarberättelserna bli utförliga och att bedömningen i särskilt intressanta fall grundligt motiveras. På så sätt skapas så småningom en betydelsefull praxis, som kan vara aspiranter och yngre domare till ledning. Det råder ingen tvekan om att domarens uppgifter numera äro svårare än förr, men faran för misstag kompenseras delvis av domarkollegiet dels av att även tävlingsledaren skall ha domarkompetens och följaktligen är väl skickad att på ett förstklassigt sätt svara för momentens riktiga utförande.

*Den tekniska
bedömnings-
apparaten.*

Beträffande domarnas antal och inbördes förhållanden har de senaste årens diskussion varit synnerligen livlig. Det har föreslagits att inskränka antalet godkända prisdomare till två och låta en tredje person, som ej behöver ha formell kompetens, biträda vid bedömningen. Vidare har man föreslagit att endast en domare skulle fungera, ty det har visat sig, att domarna i allmänhet komma till samma resultat. Som motivering för inskränkning av de godkända domarnas antal vid proven har framförts svårigheten att anskaffa prisdomare. Denna synpunkt har visserligen bekräftats av erfarenheten, men den kan enklast avvisas med att det ligger i både ledningens och de tävlandes intresse, att domarnas kompetens är obestridlig. Bristen på prisdomare sammanhänger för övrigt otvivelaktigt med det stora antalet tävlingar i landets olika delar, vilka bruka avhållas under våren och förhösten. Ej heller något annat anfört skäl mot tredomarsystemet synes vara avgörande. Det relativt höga antalet domare torde i stället utgöra en garanti för bedömningsriktighet, ty det är sannolikt omöjligt för en enda domare att kunna lägga märke till allt, som kan vara av vikt för betygsättningen.

Den största nyheten i de nu antagna provningsordningarna med avseende på bedömningen utgör inrättandet av domarkollegiet. Det inträffar ofta vid proven, att domarna, när de sammanräkna sina poängsiffror, finna, att hundarnas slutliga placering ej överensstämmer med det helhetsintryck, domarna under tävlingen erhållit av de deltagande djuren. Särskilt har under förr gällande system domarna måst godkänna resp. till Segrarklass uppflytta hundar, vilka erhållit en därför stadgad poängsumma och uppfyllt vissa andra stipulationer, trots att uppenbara brister i hundarnas karaktär kunnat under provet konstateras. Vidare kan det inträffa, och inträffar ofta, att en domares uppmärksamhet ej är koncentrerad på just det faktum, som i varje ögonblick bör vara avgörande för bedömningen. Det

måste då ligga i allas intresse, att sådana misstag bli rättade, vilket enklast sker vid ett domarkollegium. Även under provets gång ha domarna full frihet att konferera med varandra, och denna rättighet bör givetvis utnyttjas.

Domarkollegiet får ej bli en tom formalitet, utan det åligger domarnas ordförande att så snart som möjligt efter provens avslutande kalla domarna till sammanträde. Vid detta sammanträde skall varje särskild hund diskuteras och placeringslistorna uppgöras. Fullmäktigen äger rätt att närvara och deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

Beträffande funktionärernas inbördes kompetens hava inga större förändringar vidtagits. Fullmäktigens uppgift skall alltjämt vara att i första instans avgöra protester. Tävlingsledarens befogenheter framgå av följande kapitel.

De förslag, som vid olika tillfällen framförts, att låta bedömningen helt och hållet ske efter fritt skön, ha knappast ansetts motiverade. I stället ha de synpunkter, som kunna anföras för bedömning efter fritt skön, tillgodosetts genom domarkollegiet. Ur rättvisesynpunkt och säkerhetsynpunkt har i stället poängberäkning efter visst system avsevärda fördelar, varför de gamla principerna i stort sett följts. Bedömningen sker alltså på det sätt att hundarnas prestationer betygsättas med vissa siffror, vilka multipliceras med vissa koefficienter såsom multiplar. Koefficienterna äro avvägda med hänsyn till momentens vikt och betydelse i enlighet med de syften, provningsordningarna tjäna tillgodose. Sålunda ha de olika avdelningarna inom skyddshundsprovningen fått en viss procentuell andel av koefficienternas sammanlagda summa. Så till exempel har Skyddstjänst i Nybörjarklass erhållit något över 25 %, i Högre klass 33 $\frac{1}{3}$ % och i Segrarklass nära 42 %. Härigenom har provningsordningens skyddshundskaraktär alltmer tillgodosetts ju högre upp i klasserna hunden når. Beträffande Näsarbetet har spårningen erhållit avsevärt högre betydelse än uppletande av föremål, vilket står i god överensstämmelse med grundprincipen. I Lydnadsproven har särskilt apportering och fritt följ premierats i de lägre klasserna. Däremot skola rena lydnadsövningar vara inlärdas, när hunden når Segrarklass, varför exempelvis betyget för fritt följ där har sänkts och vissa synnerligen elementära moment borttagits. Proven på lokalsinne och karaktär tillmätas största betydelsen i Nybörjarklass, medan däremot skottsäkerheten ej behöver erhålla alltför höga siffror i Segrarklass, dit ingen skotträdd hund kan nå.

*Bedömning
i inskränkt
mening.*

I Skyddstjänst har skyddsdrift och mod i hög grad premierats och särskilt i Segrarklass har sistnämnda egenskap fått en nära nog utslagsgivande betydelse. I Anlagsprovets karaktärsprov utdelas endast betygen godkänd och underkänd, varför koefficient ej behövs. Huvudmomenten i rapport-, spår- och sjukvårdshundsprövningsordningarna ha på liknande sätt erhållit en mot skyddstjänsten i skyddshundsprövningsordningen svarande betydelse.

Betygssiffrorna ha undergått väsentliga förändringar. Såsom ledande princip kan anföras, att skillnaden mellan den underkända och den godkända prestationens poängvärde skall vara större än mellan olika grader av godkända betyg. Förarna skola alltså ej kunna avstå från några moment utan att förlora väsentligt. Vidare har det varit en önskan att inskränka betygsenheteras antal för att därigenom göra bedömningen säkrare och rättvisare. Den faktiska betydelsen av olikheter i arbetets utförande är nämligen ej särskilt stor. Det kan vara tillfälligheter, som inverka på djuren och medföra småfel. Därför ha endast fem betygsenheter medtagits. Det högsta betyget skall utdelas endast då utförandet av uppgiften kan anses som idealiskt. Normalbetyget för genomsnittliga prestationer avses bli »med beröm godkänd».

Den slutliga placeringen av hundarna sker vid domarkollegiet. Givetvis skall största hänsyn tagas till de uppnådda poängsiffrorna. Varje hunds poängsiffra utgöres av aritmetiska mediet av de tre domarnas poängsiffror för hunden ifråga. Om domarna önska placera en hund, som nått lägre poäng framför en hund, som nått högre, måste de vara eniga och hava vägande skäl därför. En sådan åtgärd måste bli ett undantagsfall. Om en hund når de poängsummor, som äro stipulerade för godkännande eller uppflyttning resp. championatcertifikat, kunna domarna i speciella fall vägra medgiva godkännande, uppflyttning eller championatcertifikat. En sådan åtgärd kan motiveras av att en hund visar sig i endast ringa grad besitta en önskad egenskap eller förmåga. Han är t. ex. skotträdd eller vägrar att apportera o. dyl. Stor försiktighet är givetvis även här av nöden.

III. *Allmänna regler vid proven.*

I stort sett ha några revolutionerande förändringar i de allmänna bestämmelserna ej vidtagits. Under de senare åren har det vid flera tillfällen visat sig, att anslutningen till tävlingar-

na varit så stor, att två domarlag måst begagnas. Proven ha ofta på grund av det stora antalet tävlande måst genomföras i ytterst forcerat tempo och ledningen har särskilt vid olämplig väderlek tvingats överlämna mycket åt slumpen. Ett sådant förfarande står ej i överensstämmelse med de nya prövningsordningarnas grundprinciper, ty provandet av karaktär och anlag kan ofta nödvändiggöra omgörningar av moment. Vidare torde spårproven taga avsevärd tid i anspråk. Maximiantalet deltagare i proven bör därför bestämmas på förhand.

Enligt de senaste årens praxis har ordningsmannen verkställt lottdragningen någon dag före provet och denna sedvänja bibehålles. Härigenom besparas tid och underlättas ett flertal tekniska detaljer.

Det är önskvärdt, att alla tävlande begagna samma kommandoord, men hundarnas läggning och förarnas personliga uppfattning skola givetvis tillgodoses, och det kan därför ej betraktas som något fel, om avvikande kommandoord användas. För att inga missförstånd skola uppstå, tillrådas dock förarna att före tävlingen meddela tävlingsledaren, om andra kommandoord än de föreslagna skola begagnas.

Beträffande funktionärernas kompetens och arbetsfördelningen dem emellan ha viktiga förändringar vidtagits. Enligt förr gällande prövningsordningar har bestämmelserna angående de tekniska arrangemangen legat hos domarna, under det att den s. k. ordningsmannen huvudsakligen haft att verkställa domarnas order. I praktiken har dock ordningsmannens inflytande växt, och under de sista åren har den faktiska ledningen av proven utövats av honom. Denna utveckling synes naturlig och lämplig, varför ordningsmannen i de nya prövningsordningarna fått namnet tävlingsledare. Att honom har därför även den huvudsakliga ledningen av proven anförtratts, men han skall givetvis tillgodose domarnas och fullmäktigens önskingar. Från visst håll har förslag framställts att avskaffa fullmäktigen, men då denne synes ha en viktig mission att fylla och dessutom är omnämnd i Svenska Kennelklubbens stadgar, synes någon ändring ej vara befogad. Till fullmäktig bör givetvis en i kynologiska värv synnerligen erfaren person utses.

Beträffande domarkollegiet och bedömningen i övrigt hänvisas till framställningen i föregående kapitel.

En särskilt viktig förändring innebär de nya prövningsordningarnas stadgande om att tävlingsledaren skall vara godkänd prisdomare. Med de befogenheter och uppgifter, som tillagts

tävlingsledaren, är det nödvändigt, att denne är synnerligen väl insatt i vad proven egentligen avse. Han skall veta, vad domarna önska se, och själv kunna avgöra, om momenten utföras på tillfredsställande sätt eller om de behöva göras om under ändrade yttre betingelser.

Protest skall enligt Svenska Kennelklubbens stadgar § 24 inges senast en halv timme efter provets avslutande. Skriftlig protest erfordras. Protest skall gå ut på att någons rätt blivit träd för när men får enligt stadgandet ej avse bedömningen utan huvudsakligen felaktigheter i arrangemangen. I realiteten torde protest endast kunna inges angående den protesterandes egen hund och hund, som blivit placerad framför den egna hunden i samma klass som denne. I intet annat fall torde någon kunna tala om att hans rätt blivit träd för när. Protestavgiften utgör för närvarande kr. 15:—. Fullmäktigens utslag skall åtföljas av besvärshänvisning.

Kap. 3.

Prövningsordning för skyddshundar samt anlagsprov.

I. *Prov på näsarbete.*

Proven på näsarbete för skyddshundar utgöras av spårning och uppletande av föremål. I någon mån kan även avsökande av område efter gömd person och möjligen också vattenarbete innehålla moment, som ställa krav på god näsa. I vissa länder ingå även s. k. identitetsprov i form av utsökande av ett föraren tillhörigt föremål bland flera andra samt i vissa avancerade fall utpekande av viss person i en grupp. Såsom förut i den teoretiska delen påpekats förutsätta sådana prov en långt gående specialdressyr, vilken vi ej kunna fordra. Då någon självständig identitetsdrift hos hundarna av de flesta författare ifrågasättes eller förnekas, är det ej heller nödvändigt att med det uppsatta målet för provningsordningarna medtaga dylika moment i skyddshundsprövningsordningen. Över huvud torde det vara tillräckligt att för konstaterande av spårdrift och minimum av hårdhet samt förighet låta hunden utarbeta ett synnerligen enkelt spår.

För att göra provet enkelt begagnas i Anlagsprovet och Nybörjarklass ett av föraren lagt spår. I båda fallen användes lina, vars längd satts till minst tio meter. Då spåret i Anlagsprovet i största möjliga utsträckning skall gå i medvind, möjliggöres det även för relativt oövade hundar att delta. Det torde vara fördelaktigt att begagna en längre lina än den föreskrivna för att särskilt vid hårdare vind ej låta förarens vitt-ring alltför mycket irritera hunden, då ju om så sker svårigheterna vid den obligatoriska vinkeln ökas. Två apporter äro föreskrivna, detta för att öka den apportervilliga hundens intresse och skapa kontroll över hans noggrannhet och arbete. Hunden bör apportera eller påvisa föremålen. Det kräves ej i detta prov, att hunden verkligen apporterar, ty det är hans spårformåga, ej hans apporterlusta, som är huvudsaken. För att omdömet skall bli säkrare, omgöres ett misslyekat försök på ett nytt spår.

Spårning.

I Nybörjarklass är spåret längre och äldre men lägges fortfarande av föraren. För att med säkerhet få samma individuallukt på föremålen som på spåret skola föraren tillhöriga föremål användas. Vid allt spårarbete efter saker är det lämpligast att ej vänja hunden vid föremål av visst karakteristiskt utseende utan omväxla med apporternas form och färg. För att föremål skola kunna anses vara viss person tillhöriga, måste de kraftigt återgiva dennes individuallukt och böra därför under åtskilliga timmar ha varit i beröring med spårläggaren eller hans klädesplagg.

I Högre klass och Segrarklass försvåras provet genom att föraren ej själv får gå spåret och, om syftet med detta skall vinnas, bör helst en för hunden relativt obekant lägga spåret. Om terrängens överskådlighet ej är så stor, att domarna utan fara för bedömningens objektivitet kunna kvarstanna vid utgångspunkten eller på lämplig utsiktsplats böra de eller åtminstone en av dem följa efter förare och hund. Om hunden påvisar föremålen, skola de av föraren upptagas, och om hunden apporterar, böra de givetvis avlämnas. Konsekvens i hundens uppträdande vid föremålen är önskvärd. I dessa klasser fordras minst markering av föremålen.

Vid samtliga spårprov bör ledaren bemöda sig om att lägga spåren på mark, där ingen gått på åtminstone 3 timmar. Under inga förhållanden kan man fordra, att hunden skall med säkerhet utarbeta ett spår, som korsats av ett yngre eller jämn gammalt. Vidare får spårläggaren ej stanna på spåret längre tid än som fordras för föremålens nedläggande, ty varje avsevärdare förändring i marschhastigheten inverkar på vittringens sammansättning. Föremålen skola vara av den storlek och sammansättning, att nödvändig vittringsändring uppstår. Beträffande bedömningen av provet kommer den hastighet och iver, med vilken hunden arbetar, att i Anlagsprovet och Nybörjarklass fälla utslaget. Parten får gärna vara hög, om hundens spårformåga är så stor, att han ej går förbi föremål och vinklar. Under alla förhållanden sätter förarens fart en yttersta gräns. Om en unghund i Anlagsprovet med stor noggrannhet men mycket långsamt utarbetar spåret, så är den hunden ur anlagssynpunkt sämre än en jämn gammal konkurrent, som med stor energi om och med något slarv utarbetar spåret. I Högre klass och särskilt i Segrarklass bör i stället effektiviteten i arbetssättet vara avgörande, och hundens fart skall ej vara högre än att föraren utan svårighet kan följa. Lämpligast är, om fö-

raren kan få hunden att ändra takt allt efter önskan. I praktiken torde en i skritt arbetande hund ganska lätt kunna följas. I alla klasser utom i Anlagsprovet fordras för godkännande att hela spåret utarbetas, och i de två högsta klasserna skall hunden finna minst ett föremål.

I förr gällande provningsordning var s. k. sakstövning det rent siffermässigt viktigaste momentet. Vid omarbetning av det år 1927 avlämnade förslaget till provningsordning för skyddshundar höjdes nämligen koefficienten från 4 till 5, sannolikt med den motiveringen, att momentet har en stor praktisk betydelse. Provet är utan tvivel av stor vikt för konstaterande av hundens mer eller mindre goda förmåga att taga vittring, men av dressyrtekniska skäl har det ej i nuvarande provningsordning medtagits förrän i Högre klass. En lång erfarenhet har nämligen visat, att ett ungefär samtidigt inlärande av spårning och uppletande av föremål lätt leder till att hundarna »stöva» även vid spårningen. Det kan visserligen tänkas, att användandet av linspår skulle neutralisera denna fara, men då i de moderna utländska provningsordningarna momentet »uppletande» ej ens är medtaget, föreligger all anledning att gå försiktigt fram. Dessutom bör en övergång från Skyddshundsgrupp, Nybörjarklass, till exempelvis Spårhundsgrupp vara möjlig, och under sådana förhållanden måste den blivande spårhunden avstå från detta moment, ty en spårhund får ej påvisa andra föremål än dem som ha en viss vittringsöverensstämmelse med för hunden förut känd person eller sak.

Vad själva utförandet av momentet beträffar har det ansetts lämpligast att påpeka förarens rätt att själv välja utgångssida, som ej under provet får utbytas. Vidare har han rätt att med lämpliga medel dirigera hunden utan att gå in på området. Trots den teoretiska olämpligheten har det av praktiska skäl blivit nödvändigt att begränsa hundens arbetstid till fem minuter. Då det ofta visar sig, att vissa hundar ej alls kunna momentet eller äro absolut ovilliga, böra domarna ha rätt att i förtid avbryta provet. De utkastade föremålens antal äro numera tre för att förhindra, att hunden av ren slump mycket snabbt utför provet. Föremålen böra ge en ordentlig vittring och vara relativt stora; ett utläggande av föremål av ett par centimeters längd är absolut förkastligt, ty vad man därmed vill vinna, prövas i ett annat moment. Hunden skall apportera och avlämna föremålen, vilket här är ett rimligt krav, då föraren får dirigera och kommendera. Så kallad »vallning» av

*Uppletande
av föremål.*

området skall företagas, vilket enklast sker genom att låta några hanhundar passera området.

För att nå betyg skall hunden finna åtminstone ett föremål. För övrigt tages kombinerad hänsyn till antalet föremål, presenterat arbete och s. k. god näsa hos hunden, allt efter domarens fria skön.

*Uppletande
på ett 4 × 4
m. stort
område.*

I Segrarklass har inlagts ett nytt moment: Uppletande av föremål på ett fyra gånger fyra meter stort område. Detta moment tillgodoser endast nyttopunkten och har intet värde ur avelssynpunkt. Det har medtagits för att närma skyddshunden till tjänstehunden. Koefficienten måste vara låg, då momentet annars i viss mån skulle kunna förändra provningsordningens grundkaraktär. En viss betydelse kan momentet ha, då det visar hundens noggrannhet och intresse. Beträffande utförandet hänvisas till provningsordningstexten och för övrigt gäller vad ovan sagts om föregående prov.

Ann.

Kommandoordet i dessa båda moment är »leta» och ej »sök», som förut varit fallet. Ordet »sök» har reserverats för uppsökande av person. Åtminstone ur systematisk synpunkt torde härmed något vara vunnet.

II. Lydnadsprov.

*Linförighet
och frillföj.*

Den enda förändring, som genomförts i förhållande till tidigare system, är, att hundens bog bör befinna sig vid förarens vänstra knä. Som bekant förekommer det ju mycket sällan, att hunden såsom förr föreskrevs, går med huvudet i jämnhöjd med förarens vänstra knä. Förighetssynpunkten, den enda som här är av betydelse, blir ju likaväl tillgodosedd, om hunden konsekvent går bredvid föraren utan att draga sig nämnvärt före eller efter. Över huvud bör största hänsyn tagas till hundens konsekventa uppträdande under vanlig marsch och vid vändningar under vanlig marsch. Däremot har ett mindre korrekt uppträdande vid vändningar på stället och vid förflyttningar åt sidan ej så stor betydelse. Stadgandet, att hunden skall föras genom en grupp av ett flertal personer, har bibehållits trots att hundens antipati resp. sympati mot dessa i vissa fall kan vara en försvårande omständighet vid utförandet. Persongruppen kan med fördel bildas av domarna. Särskilt i Nybörjarklass har detta prov en viss betydelse för konstaterande av hundens karaktär.

Platsläggande och inkallande äro från varandra skilda moment. I förr gällande provningsordning var det angivet, att läggandet skulle ske blixtnabbt, vilket varit vanskligt att tolka, varför det utbytts mot snabbt. Givetvis bör tillbörlig hänsyn tagas till terrängens beskaffenhet och större fordringar ställas vid gynnsam väderlek. Då föraren avlägsnar sig från hunden, skall han vända ryggen åt honom. Inkallandet sker utan ledarens anvisning. Om hunden, sedan han på kommando lagt sig, skulle resa sig och i förtid bege sig från stället, skall läggandet bedömas för sig och i stället inkallandet anses som misslyckat eller omöjligt att pröva. Sätter sig hunden i förtid, bedömes inkallandet lägre. Man har avsett att som genomgående princip starkt avgränsa momenten från varandra och ej låta ett misslyckande på ett område även verka sänkande på ett annat, även om detta senare skulle följa omedelbart efter det föregående. Jämför dock skydds- och rapportproven.

*Plats-
läggande
och in-
kallande.*

Detta moment, som endast medtages i Nybörjarklass och Högre klass, är mycket enkelt och tillgodoser utslutande praktiska synpunkter. Momentet utföres enklast så, att hunden vid något tillfälle under lydnadsprovets genomförande, när han stående befinner sig bredvid föraren, kommenderas att sätta sig.

Sittande.

Detta prov är i allmänhet ganska svårt och alldeles nyinfört. Hundens förighet och lydnad samt hans tålmod sättas på hårt prov. Hunden inkallas utan anvisning från ledaren. Om hunden står kvar, till dess föraren gjort halt, men kommer för tidigt, bör endast en betygssänkning ske. Sätter eller lägger sig hunden, underkännes provet.

Stående.

Detta prov är nyinfört och synnerligen viktigt ur flera synpunkter. En brukshund skall bildligt talat kunna sättas i alarmberedskap utan att hans frihet helt berövas honom. Lämpligast sker detta, om hunden befinner sig okopplad framför föraren på ett av terräng och ljusförhållanden bestämt avstånd. Han står då under lämplig kontroll. Ur lydnads- och säkerhetssynpunkt är det även av vikt, att hunden snabbt inkallas. Dessa synpunkter ha beaktats vid provets fixerande i Nybörjarklass. Det bör observeras, att hunden skall bege sig minst 7 à 8 meter framför föraren. — Men provet har även ett icke ringa värde ur karaktärssynpunkt. Det är nämligen av stor vikt att skilja mellan mod och skärpa. Skärpa har förut definierats såsom hundens beredskap att reagera fientligt, medan däremot mod närmast kan bestämmas såsom en kombination mellan dådkraft och hårdhet. På hundens uppträdande gentemot

*Framåt-
sändande.*

personer, som ej göra honom något för när, kan man konstatera, om hunden är modig och skarp, modig och ej skarp, rädd och skarp eller rädd och icke skarp. Den modige hunden visar sig i allmänhet intresserad för personerna, är han dessutom skarp, reser han borst eller morrar eller visar på annat sätt fientlig inställning. Är han ej skarp, så kommer han allt efter graden av sitt misstroende att nosa på eller vara likgiltig för personerna. Den räddade hunden viker tillbaka för de obekanta; är han skarp, gör han det med kampansatser, i annat fall utan sådana. I den mån en hund samtidigt visar skärpa och räddhåga, bör givetvis provet trots dess hänförande till appelldressyren underkännas. Då momentet hos oss är nyinfört, och det dessutom torde vara omöjligt att få svårighetsgraden lika för alla deltagare på grund av att för en del hundar kända personer måste användas, har man ej velat utnyttja momentet som karaktärsprov utan i stället såsom ett avancerat lydnadsprov, varför persongruppen ej införes förrän i Högre klass, då en orädd hund redan bör vara så väl dresserad, att han i det närmaste obekymrad om personerna fortsätter i den av föraren anbefallda riktningen. Som ytterligare motivering för momentet kan anföras, att det med säkerhet ökar hundens förmåga att lyda förarens anvisningar, även då denne endast använder tecken, och alltså endast ett sinnesintryck träffar hunden.

Skall på kommando.

Om detta moments medtagande i provningsordningen har stor tyckan rätt och mycket kan andragas mot momentet. Speciellt bör påpekas, att i enlighet med vad i såväl Stephanitz' som Most-Böttingers bekanta handböcker gjorts gällande intet samband finnes mellan skall på kommando och s. k. stånds skall. Vid det sistnämnda framkallas effekten uteslutande av figurantens påverkan och bottnar i hundens kampdrift, medan skall på kommando är ett rent lydnadsmoment och som sådant av föga värde för konstaterande av brukshundsanlag. Mot momentet kan framför allt invändas, att det ger föga utbyte i förhållande till det på inlärandet nedlagda arbetet. Särskilt Stephanitz har påpekat, att momentet ur praktisk synpunkt har sitt största värde i att hunden lär sig vara tyst på kommando. Trots att momentet i förr gällande provningsordning tillmätts en viss betydelse och krävt ett noggrant utförande, har av nyss anförda skäl momentet medtagits endast i de två högsta klasserna. I Högre klass får föraren fullständigt efter behag visa hundens förmåga, men det är givetvis ur betygssynpunkt av stort värde, om hunden utan upprepande av kom-

mandoord skäller, till dess föraren efter en sex à sju skall medelst tecken eller kommando tystar hunden. I Segrarklass ställas högre krav på rutin, men för godkännande fordras endast, att hunden visar sig kunna skälla på kommando. Under inga förhållanden får momentet utföras på det sätt, att hunden hetsas mot någon person i närheten.

Apportering och hopp ha blivit huvudmoment i lydnadsproven, dels för att ej bryta mot en gammal tradition, dels på grund av momentens praktiska värde och betydelse för konstaterande av förighet och apportdrift. Apporteringen har i allmänhet gjorts lättare än i förr gällande provningsordning, men i gengäld har ett särskilt kvalificerat apporteringsprov inlagts. I Anlagsprovet är momentet synnerligen enkelt, då det ju endast gäller att visa hundens apportdrift. Följaktligen är det ej nödvändigt, att hunden avlämnar föremålet, utan det bör bero av föraren, om han av konkurrenshänsyn låter hunden avlämna. Dessutom begagnas i detta prov och Nybörjarklass ett av föraren själv valt föremål. Den angivna apportsträcken fem resp. tio meter är absolut minimum, och det torde för den duktige hunden vara fördelaktigt, om apporten kastas längre. I Högre klass är momentet ej medtaget utan ersättes dels av häckhopp med apportering, dels av en kvalificerad apportering. I Segrarklass begagnas apportbock. Dessutom provas hunden i denna klass även med metallföremål för att tillgodose nyttosynpunkten. Givetvis är apporteringen med apportbock huvudsaken, och ett mindre tillfredsställande arbete med metallföremålet bör ej alltför mycket inverka på betyget. Ett absolut vägrande att apportera metall kan dock vara tecken på bristande förighet och bör då resultera i ett lågt betyg, även om apporteringen med apportbock lyckades. Här ställes domaren inför den svåra uppgiften att skilja emellan olydnad och oförmåga. Försöker hunden taga metallföremålet visar han därmed både förighet och apportdrift, vilket leder till, att han förr eller senare kommer att lära sig detta svåra och för de flesta hundar obehagliga arbete.

Hur en korrekt apportering skall utföras, har varit föremål för delade meningar. Den åsikten torde ha blivit förhärskande, att den hund, som i utgångsläget sitter okopplad vid förarens sida, på kommando springer till föremålet och vid framkomsten fattar det varligt ungefär på mitten och springer tillbaka samt sätter sig framför eller bredvid föraren och på kommando avlämnar det, utför momentet korrekt. I provningsordningen har

angivits, att hunden skall sätta sig framför föraren, vilket är mest praktiskt, men det bör knappast räknas som fel, om hunden sätter sig vid hans sida. Såsom ett särdeles grovt fel räknas tuggande på föremålet, vilket ej får förväxlas med att hunden flyttar föremålet, så att balansen blir den bästa möjliga. Ett annat svårt fel är, om hunden vid framkomsten med hela sin kroppstyngd kastar sig på föremålet. Mindre fel äro lek med föremålet, vilket ju visar höggradig apportdrift, långsam inmarsch, som är tecken på mindre apportdrift eller stor försiktighet, och ett slarvigt eller för tidigt avlämnande. I Anlagsprovet och även i Nybörjarklass får domaren se genom fingrarna med en del av de uppräknade fele och i stället högt premiera de hundar, som visa de bästa apporteringsanlagen.

Apportering
av ett 4 kg.
tungt
föremål.

Detta moment är nyinfört och avser att kvalificera apporteringen. Momentet, som måste betraktas som mycket svårt, medtages endast i de två högsta klasserna. Föremål tillhandahållas på tävlingsplatsen, men föraren får, om han hellre vill, utföra provet med medhavt föremål. Momentet måste utföras på så sätt, att föraren kommenderar sin hund att stanna kvar och därefter på cirka tio meters avstånd utlägger föremålet, varefter han återvänder till hunden. För övrigt gäller vad ovan sagts om apportering. Det bör observeras, att momentet avser att prova hundens apporteringens vilja och förighet, varför det ej räcker, att hunden med skallgivning eller på annat sätt markerar föremålet.

Hopp över
hinder.

I alla provningsordningar har hopp över hinder i en eller annan form medtagits i lydnadsprovet, och utan tvivel ställer ett sådant moment vissa krav på hundens förighet. I Anlagsprovet har hoppet i enklast tänkbara form medtagits. Hindret skall väljas av ledaren, varvid han har fullkomligt fria händer, men givetvis skall han se till, att provet blir lätt att utföra. En vanlig häck eller ett dressyrplank torde väl bli det vanligaste, men även naturliga hinder, som erbjudas med de nyssnämnda likartad svårighetsgrad, äro att rekommendera. Hindret bör dock vara relativt sammanhängande och av någorlunda bredd, så att frestelsen att krypa under eller igenom hindret resp. gå runt detsamma blir minimal. Höjden på hindret är satt till 0,75 meter, vilket torde ligga något under vad en medelstor hund utan nämnvärd övning kan prestera. Korrekt utföres momentet, om hunden i utgångsläget sitter vid förarens vänstra sida och på kommando hoppar över hindret samt på kommando stannar på andra sidan, tills kommando

om återhopp sker, då hunden skall hoppa tillbaka och återtaga utgångsläget. Det är under alla förhållanden ej meningen att föraren skall följa med över eller vid sidan om hindret, ty då sjunker provets värde ur lydnadssynpunkt. Ett sådant utförande bör alltså bedömas lågt. I allmänhet skall hunden hoppa fritt, men om hindret består av ett plank el. dyl. bör det ej räknas som fel, om hunden skulle stöta i. Däremot kan det ej bli tal om klätterhopp på denna låga höjd. Över huvud bör dock föraren i Anlagsprovet lämnas mycket stor frihet i hur han vill visa momentet.

Häckhoppet har i Nybörjarklass och Högre klass kombinerats med apportering. Vad man vill ha fram, är ett elegant, fritt hopp, vilket i allmänhet inläres genom att låta hunden hoppa över linor eller att kombinera häckhoppet med apportering. Den senare metoden är för den apportervillige hunden det säkraste sättet, då han i glädjen att få apportera hoppar så högt han kan. Redan en förnuftig inlärningsmetod torde motivera, att häckhoppet kombineras med apportering. Dessutom motiveras momentet av, att plankhopp med apportering medtages först i Högre klass. I Segrarklass är momentet utbytt mot ett kvalificerat rent häckhopp. Denna variationsmetod torde vara värdefull ur dressyrsynpunkt, då den förhindrar en alltför likriktad och ständigt upprepade övning. Höjden på häcken är en meter. I provningsordningstexten står intet angivet om apportens avlämnande, detta för att poängtera, att det är själva hoppet, som är huvudsaken och utslagsgivande faktor. Särskilt i Högre klass, där vanlig apportering ej förekommer, bör dock en viss hänsyn tagas till om hunden tuggar på eller leker med föremålet. Apporterar hunden ej, betygsättes provet lägre.

Apportering
och hopp
över häck.

I Segrarklass kvalificeras häckhoppet därigenom, att en i förhållande till höjden relativt smal häck begagnas. Den skall förslagsvis vara 0,50 meter bred och 1 meter hög samt vara öppen från marken upp till 0,90 meters höjd, så att endast de översta 10 centimetrarna äro riskladda. I detta moment sättes hundens lydnad på ett hårt prov, ty det föreligger en stark frestelse att krypa under, vilket ej är tillåtet. Hopp vid sidan av häcken torde också kunna betraktas såsom bevis på otillräcklig lydnad och skall leda till kraftig betygsänkning. Föraren bör ha rätt att själv välja avståndet från häcken. Vad utförandet för övrigt beträffar, hänvisas till motsvarande moment i Anlagsprovet. Då provet i Segrarklass som sådant är rätt svårt, har det ansetts olämpligt att kombinera det med

Hopp över
häck.

apportering. I stället inlägges i Segrarklass en särskild apportering, vilket är fördelaktigt ur bedömningssynpunkt, då hänsyn därigenom vid såväl häck- som plankhopp uteslutande behöves tagas till själva hoppet.

*Apportering
och hopp
över plank.*

Man har i viss mån velat motarbeta den vanliga iveren särskilt hos mera oerfarna förare att på för tidigt stadium och på för hundens kroppskonstitution farliga höjder inlära olika slag av hoppövningar. Av denna anledning har plankhoppet sparats till Högre klass och höjden begränsats till 150 cm. Därigenom torde även de längst gående kraven på säkerhet för hunden ha tillfredsställts, särskilt då man betänker, att i den förr gällande och närmast föregående provningsordningen höjden maximalt utgjort 180 resp. 185 cm. I utförandet av momentet har ingen förändring gjorts utom vad beträffar avlämnandet, som i överensstämmelse med en genomgående princip om momentens förenklande sker genom att hunden sätter sig framför föraren och på kommando avlämnar. Jämför dock vad ovan sagts om apportering. Det bör observeras, att apportbock, som av ledaren tillhandahålles, skall användas, vilket framgår av att intet är sagt om att föraren äger välja föremålet. Härigenom skiljer sig momentet i Högre klass något från häckhoppet och en önskvärd variation i utförandet garanteras. Vid bedömningen skall huvudsaklig hänsyn tagas till själva hoppet, men vad ovan angivits om apportering och hopp över häck har tillämplighet även på detta moment.

*Plats-
liggande.*

Vad platsliggande beträffar, så genomföres här en fullkomlig nyhet, när förarna i alla klasser utom Segrarklass äro synliga för de liggande hundarna. Orsakerna till denna nyhet äro tre. För det första önskar man införa en ordning, som i det närmaste överensstämmer med rationell träning. Det kan därför vara lämpligt, att proven äro så ordnade, att föraren i detta mycket viktiga lydnadsmoment ej släpper hunden ur sin omedelbara kontroll, förrän denne verkligen kan sin sak. Man bör även observera, att få moment i så hög grad som platsliggande ställa krav på hundarnas förighet. För det andra överensstämmer det knappast med de krav, som kunna ställas på en god hundägare, att han lämnar sin ej absolut lydige hund utan tillsyn. Dessutom utföres provet säkrare, om hundarna känna sig vara kontrollerade. För det tredje bör observeras, att detta lydnadsprov är kombinerat med ett viktigt karaktärsprov, och ätt särskilt då hundarna vänta på den för dem bekanta skottlossningen, frestelsen att lämna den anvisade platsen är stor.

Ytterligare kan anföras, att tyskarna infört ett platsliggande, som måste anses som lättare än det svenska, när förarna i Tyskland ej ens i högsta klassen försvinna ur hundarnas åsyn. Beträffande själva utförandet av momentet kan i det stora hela hänvisas till provningsordningstexten. Intet föremål får nedläggas hos hundarna, och föraren får ej under marschen från hunden vända sig mot denne. Förseelser mot detta liksom varje kommando under provet leder till momentets underkännande. Tiden räknas från det ögonblick, då förarna nått anvisad plats. Sätter sig hunden, eller kryper han något litet ifrån anvisad plats, sänkes betyget. I alla klasser utom i Anlagsprovet fordras ovillkorligen, att hunden kvarligger under den angivna tiden. Av praktiska skäl utföres provet med flera event. samtliga hundar samtidigt, utom beträffande Anlagsprovet, där hundarna provas var för sig, då det ju kan tänkas, att någon förare av vissa skäl varit förhindrad att öva platsliggande i grupp och en dylik försvåring av momentet i sådant fall kan anses omotiverad.

III. *Prov på lokalsinne och karaktär.*

Den största nyheten hos den nya provningsordningen ligger i sättet för karaktärens provande. Om möjligt skall ett allsidigt konstaterande av de olika egenskaperna möjliggöras, och svårigheten att skilja det inlärd från det medfödda får ej göras alltför stor. I första hand måste nervösa hundar fullständigt slås ut och de, som besitta vissa önskvärda egenskaper, få möjlighet att utbilda sig i just den dressyrgren, för vilken de äro mest lämpade. Vad beträffar de egenskaper, som i olika fall fordras av hundarna, hänvisas till vad ovan sagts i kap. I angående brukshundsanlagen och deras värde inom olika dressyrgrenar. Av denna framställning framgick, att endast s. k. dådkraft, d. v. s. den väsenegenskap, till följd av vilken ett levande väsen utan yttre tvång håller stånd mot verkliga eller förmenta faror eller, så vitt det är möjligt, söker att med handling möta dem, är nödvändig för snart sagt alla hundar, som skola utbildas i någon av de här berörda dressyrgrenarna. Vidare påpekades där, att en hund, som samtidigt är överdrivet temperamentsfull och rädd, bör uteslutas från bruksprov. Man har trott sig se ett visst samband mellan en hunds sätt att reagera för skottlossning och hans temperament, och har därför liksom förut begagnat skottlossningen såsom det förnämsta medlet att

pröva hundens karaktär. Med skickligt arrangerade karaktärsprov och kompetenta domare torde några större misstag ej behöva göras. Det är intet tvivel underkastat, att i det långa loppet med stigande djurpsykologisk kunskap och erfarenhet ej blott hos domarkåren utan även hos övriga relativt okvalificerade funktionärer den nya ordningen kommer att utgöra en garanti för att endast ur brukshundssynpunkt för avelsändamål acceptabla individer godkännas i Anlagsprövningsordningen. Om detta är riktigt, möjliggöres utan fara för aveln en mera specialiserad undersökning av karaktärsegenskaperna i de olika prövningsordningarna, och i de högre klasserna är det då möjligt att fästa huvudsakligt avseende vid just de egenskaper, som för ifrågavarande dressyrgren äro väsentliga. Alla äro medvetna om, att man vid karaktärsprovets utformande står på avsevärt svagare mark än vid de övriga momentens fixering, dels enär någon anknytning till praktiska krav torde vara omöjlig att ernå, dels enär den djurpsykologiska vetenskapen trots värdefulla specialundersökningar ej givit ens tillnärmelsevis säkra resultat. Detta utgångsläge har nödvändiggjort en synnerligen vag formulering av momenten i Anlagsprövningsordningen, vilket dock även har skett med den avsikten, att möjligheten att inställa hundarna på vissa situationer skall förhindras. Det kan ej nog påpekas, att domarna i Anlagsprövningsordningen ej skola taga hänsyn till vad de kunna konstatera vara inlärt.

Anlagsprövningsordningen.

I denna prövningsordning förekomma två olika prov, vid vilka hunden skall vara kopplad i en cirka 10 meter lång lina.

Skottet.

Det första momentet avser att pröva, hur hunden reagerar vid skott, varvid en synbarligen rädd hund skall underkännas. Tydliga tecken på rädsla äro flykt, hysteriska darrningar, hopkrypande på marken eller över huvud ett onormalt uppträdande. Däremot torde nyfikenhet eller åtminstone ett visst frimodigt intresse kunna anses såsom utslag av dådkraft och gott temperament. Däremot måste antagligen en oberörd hund, om han är mycket ung och ej varit underkastad längre dressyr, anses såsom slö, vilket givetvis ej är önskvärt. Mindre angreppstendenser kunna vara uttryck för dådkraft, särskilt om denna egenskap är kombinerad med kampdrift eller skyddsdrift. Särskilt om unga hundar visa angreppslusta, tyder uppträdandet

på skärpa och skyddsdrift. Går hunden till klart angrepp och gör allvarliga bitförsök, torde hunden kunna anses som samtidigt alltför temperamentsfull och alltför skarp, och bör därför underkännas. Detsamma torde kunna sägas om hundar, som under upprepade angrepps- och flyktförsök smälla med tänderna utan att våga gå frimodigt mot den skjutande. En sådan hund gör ofta angreppsrörelser i rädsla. Man bör dock vara mycket försiktig i domslutet särskilt mot äldre hundar, som underkastats någon skyddsdressyr, ty de märka på omgivningen, att något skall ske, och behöva ej vara särskilt temperamentsfulla för att vid skottlossning reagera fientligt. Under inga förhållanden får hunden rusa besinningslöst på den skjutande och söka bita, ty en sådan hund bör aldrig få vidareutbildas till t. ex. skyddshund och torde dessutom av ovan anförda skäl vara ur karaktärssynpunkt olämplig även för avelsändamål. Vad själva utförandet beträffar, bör såväl ledningen som föraren undvika att giva hunden intryck av att något särskilt skall hända. — Hunden skall befinna sig vid förarens vänstra sida. Skottet skall vara löst och skjutas med pistol eller revolver på cirka 10 meters avstånd. Knallen bör vara kraftigare än vid vanliga s. k. hundpistolskott. Det har intet sagts om den skjutandes placering för att undvika att hundar, som trots all försiktighet märka, vad det är fråga om, och som äro övade i momentet, irriterade skola vända sig i viss riktning och avvakta skottet.

Utom skottprovet är i Anlagsprövningsordningen intaget ett synnerligen obestämt prov, benämmt »Överraskande moment». Orsaken till detta moments medtagande är nödvändigheten att på något sätt ställa hunden inför en situation, som ej till sina detaljer på förhand kan inövas och därför vara för hunden bekant. En tillfredsställande uppfattning om hundens olika egenskaper torde kunna erhållas genom att pröva hans säkerhet eller kanske rättare hans mod vid plötsliga och ovanliga händelser. Man kan ej med visshet säga, att en hund, som vid strid mot person visar sig modig, i själva verket är tillräckligt modig, ty en väl utvecklad skydds- och kampdrift kan kompensera brister i mod. Lämpligare är därför att föra hunden förbi gömställen, varifrån plötsligt höga ljud komma, t. ex. slammer med bleckburkar, eller föra honom förbi människor, vilka plötsligt åstadkomma synretningar genom att svänga med en duk, spanna upp ett paraply el. dyl. En modig och skarp hund kommer att fientligt betrakta retningskällan, medan en

*Över-
raskande
moment.*

modig men icke skarp hund kommer att förhålla sig relativt likgiltig. En rädd hund stretar iväg bort från retningskällan med eller utan visad fientlighet, beroende på skärpans utveckling. Det kan tänkas, att en hund verkar rädd för vissa retningar men likgiltig för andra, varför en ganska allsidig prövning måste ske. I den mån hundarna inläras på vissa situationer, måste man söka i möjligaste mån variera vid provens utförande. Det bör därför som en allmän regel gälla, att lämpliga ändringar i provet företagas, så snart av hundens uppträdande eller event. bekanta omständigheter kan antagas, att det utförda provet redan varit inlärt. Utom här anvisade möjligheter kan ytterligare rekommenderas anordnande av ett fingerat gräl mellan högröstade manspersoner alldeles i närheten av hunden eller arrangerandet av en omkullkörning med vanlig cykel o. dyl. Över huvud taget bör det överlämnas åt ledaren och domarna att från fall till fall söka anordna lämpliga övningar, varvid ledaren doek ej bör söka ordna så, att hunden misslyckas, utan att en garanti för sträng objektivitet skapas.

Skyddshundsgrupp.

Trots all grundlighet vid karaktärspöven torde det ej kunna undgås, att vissa hundar, som av någon anledning uppträtt säkrare än deras karaktär i vanliga fall skulle medgivit, råka bli godkända. Särskilt innan full likhet i bedömningsmetoder och fullt stadgad uppfattning av hundarnas sätt att reagera uppkommit hos domarkåren har man anledning antaga, att en karaktärspövning av allmän art är nödvändig även i de högre klasserna. Dessutom bör man fordra en högre grad av säkerhet hos hundar, som uppnått högre ålder, ty proven i skyddstjänst kunna ej anordnas på ett sådant sätt, att alla önskade karaktärsegenskaper bli prövade. Som ovan påpekats utgör momentet »Framåtsändande» i viss mån ett karaktärspöv, och det har därför fallit sig ganska naturligt att ytterligare påbygga detta moment så att det kunnat tillgodose både praktiska och teoretiska syften. Av ovan nämnda skäl har skottsäkerheten alljämt blivit grundprov.

Med de förenklningar i platsliggande, som numera genomförts, korresponderar det karaktärspöv, som utföres omedelbart efter momentet. Ett kombinerande av karaktärspöv och lyd-nadsprov kan visserligen ur systematisk synpunkt förefalla olämpligt, men i realiteten är det, allt efter som högre krav

*Skott-
oberördhet.*

ställas på hundarna, omöjligt att hålla proven alldeles isär. Det kan ju tänkas, att hundens lyd-nad är så stor, att han trots en viss skottträddhet kvarstannar, men denna risk uppväges av att ytterligare ett moment finnes, där skottlossning förekommer. För den säkra hunden är provet lätt och kan jämföras med vilken obehörig inverkan som helst vid vanligt platsliggande. Beträffande själva utförandet märkes, att om någon hund skulle misslyckats i eller slarvat vid platsliggande, så skall han före detta provs utförande åter nedläggas på den ursprungligen angivna platsen. Knallen bör vara kraftig. Endast de hundar, som definitivt lämna sin plats i flykt eller för att gå till angrepp, skola underkännas, de förra på grund av visad skottträddhet, de senare på grund av överdriven skärpa och alltför svag lyd-nad, som gör det olämpligt att låta hunden vidare utbildas i skyddstjänst. Smärre förflyttningar och skallgivning, högljutt gnällande eller uppresande sänker betyget. Hysteri trots kvarstannande tyder på skottträddhet och bör underkännas. I Segrarklass är provet nästan uteslutande ett lyd-nadsprov, enär endast ur karaktärssynpunkt lämpliga djur kunnat nå dit och dessutom ett annat skottprov förekommer, vid vilket hunden skall angripa. Där får provet huvudsakligen betydelse såsom en övning för hundarna att ej göra mer, än vad föraren kommanderar, och kan därför även vara ett hjälpmedel att få mycket hårt dresserade skyddshundar att i det dagliga livet framstå som beskedliga djur. Faran för alltför hård skyddsdressyr neutraliseras av den ordningsföljd, enligt vilken karaktären prövas. Momenten »Skottoberördhet» och »Flykt av figuranten med skottlossning» stå därför ej i motsättning mot utan komplettera varandra.

I Skyddshundsprövningsordningen är med momentet »Budföring» en nyhet introducerad. Momentet motiveras bl. a. av önskvärdheten att göra det lättare för hunden att övergå till rapporthundgrupp.

Budföring.

Otvivelaktigt är det av en viss betydelse, att föraren vid inträffat olycksfall skall kunna skicka sin hund med ett meddelande och att hunden skall kunna föra den hjälpende närma-te vägen till föraren. Visserligen sätta de utvalda proven aldrig hundens lokalsinne på verkligt prov, men åtminstone sträckan i Högre klass kommer, trots kravet på att förare och hjälpförare skola vara för hunden synliga, att medföra ett visst ringa krav på lokalsinne, enär svårigheterna att finna fält av önskad storlek just på tävlingsplatsen ibland äro mycket stora,

och dessutom kan man åtminstone i många fall räkna med hundens svaga syn. — Ur ren lydriadssynpunkt kan momentet anses vara ett synnerligen kvalificerat »Framåtsändande», och kombinationen med skottlossning höjer ytterligare kravet på god appell. Om man jämför detta moment med förr gällande rapporthundsprov, så märkas två väsentliga avvikelser, dels att hjälpföraren väljes av domarnas ordförande, dels att hunden först skickas till hjälpföraren och sedan till föraren. Detta torde vara avsevärda försvåringar. Vad hjälpföraren beträffar, så är det nödvändigt, att denne ej är alltför väl bekant för hunden, ty i annat fall har provet föga värde ur lydriadssynpunkt. Om hjälpföraren är fullkomligt obekant, är provet i själva verket ett ytterst kvalificerat »Framåtsändande». Denna synpunkt förstärkes ytterligare av att hunden först går till hjälpföraren, vilket givetvis, såsom varande för hunden motbjudande, är det svårare provet. Att hjälpföraren väljes av domarnas ordförande är en rent praktiskt åtgärd, och ofta torde väl ordföranden komma att utse sig själv eller någon medlem eller godtaga en av tävlingsledaren föreslagen person. (Givetvis kunna olika hjälpförare utses för olika hundar, men man bör tillse, att relativt obekanta personer utväljas.

Beträffande utförandet hänvisas till själva provningsordningstexten, som är utförlig. Det torde vara fördelaktigt, att förare och hjälpförare med hunden mellan sig någon stund före provet promenera tillsammans och gemensamt bege sig till utgångspunkten. Särskilt tävlingshänsynen kräver detta, då det skulle kunna tänkas, att i annat fall en del hundar finge arbeta med fullkomligt okända hjälpförare, medan åter andra tilldelades för dem relativt kända. Några andra störningar än de i nästföljande moment angivna få ej förekomma på rapportsträckan. Det torde observeras, att tidsbegränsningar ej äro medtagna, men att hundens fart givetvis skall tillmätas stor betydelse är självklart.

I Segrarklass är provet ej medtaget, emedan hundarna i denna klass böra erhålla en specialutbildning som skyddshundar, och det därför knappast kan fordras, att de skola ytterligare dresseras i här avsedda moment, som ej har större betydelse för skyddshunden som sådan.

För närmare motivering ang. detta moment hänvisas till vad ovan sagts om »skottoberördhet». Vid rapportföringen är kravet på skottsäkerhet ytterligare skärpt, enär skotten avlossas på närmare håll. Skottlossning skall äga rum under både fram-

Uppträdande vid skottlossning under budföringen.

och återmarschen, ty det kan hända, att en hund, som ej är alldeles skottsäker, likväl lyckats klara de första skotten men på återvägen, då han väntar nya störningar, visar sin rädsla genom att försöka göra omvägar eller kanske rent av genom att vägra. Man kan givetvis ej begära, att hunden ej ens skall märka skotten, men det måste betraktas som ett stort fel, om han gör större avvikelser eller slår om takten till flykt utan att lämna marschriktningen. Även angreppstendenser sänka betyget, ty ett sådant uppträdande tyder på överdriven skärpa eller bristande lydriad. Domaren bör dock se genom fingrarna med föga markerade småfel.

IV. Skyddstjänst.

De allvarligaste anmärkningarna mot den förr gällande skyddshundsprovningens ordningen ha gällt manarbetet, som kritiserats ur en mängd olika synpunkter. Sålunda ha proven ej stått i överensstämmelse med gällande svensk lag, de ha inbördes varit ologiska och dessutom knappast varit praktiskt lämpliga. Vidare ha hundarna ensidigt inövats på en person i figurantdräkt och därför ofta varit fullkomligt oanvändbara i praktiken.

Den svåraste uppgiften har otvivelaktigt varit att söka omarbota skyddstjänsten på ett sådant sätt, att berättigade klagomål till det yttersta inskränkas. Den viktigaste förändring, som i detta syfte vidtagits, har varit införandet av Anlagsprovet, ty därigenom uppskjutes inlärandet av skyddstjänsten och uteslutas oömpliga djur från detta arbete. Klagomålen beträffande det myekna arbetet mot figurantdräkt ha beaktats i så måtto, att i Nybörjarklass figuranten är klädd i vanliga kläder och i de högre klasserna arbete mot både civilklädd och med figurantkostym utrustad person förekommer. Då hundarna ej fatta meningen med exempelvis transport eller bevakning, finns det knappast något skäl att tillgodose förarnas krav på ett logiskt följdriktigt och med praktiska förhållanden överensstämmande samband mellan momenten. Det gäller i första hand att utvälja moment, som kräva vissa önskvärda egenskaper hos hundarna och i andra hand att medtaga sådana moment, som kunna vara betydelsefulla i ett praktiskt fall. Däremot är det mindre viktigt, om momenten hänga tillsammans eller ej. Endast i Nybörjarklass är det fråga om en sammanhängande handling. Kraven på att lagöverträdelser ej skola kunna förekomma, även

om hundarna användas i praktiskt bruk, ha tillgodosetts genom införande av ett ökat användande av kommandoord. Dessutom äro proven på skottoberördhet och skottlossning under budföringen delvis till för att minska hundens iver att angripa, då han ej erhållit kommando. De relativt likartade retningarna i dessa moment och i Segrarklassens skottprov under »Skyddstjänst» skola av hunden besvaras på helt olika sätt, beroende på förarens kommando. Härigenom torde man säkerligen vinna, att hunden alltmer kommer att avvakta förarens order, innan han angriper, och därmed äro riskerna för lagöverträdelser i praktiska fall till stor del undanröjda.

Nybörjarklass.

I Nybörjarklass liksom i Högre klass förekommer ej skottlossning under skyddstjänsten, beroende på att hundarnas ålder i allmänhet torde vara ganska låg, och det därför knappast skulle överensstämma med en förnuftig inläring att redan i dessa klasser fordra ett särhållande av skottlossning under olika förhållanden. Hunden skall under proven vara okopplad, så att han ej känner sig understödd av föraren, redan innan denne börjar uppmuntra honom. Om möjligt böra förare och funktionärer uppträda så naturligt och obesvärat som möjligt, så att hunden ej är beredd på vad som skall hända. Munkorgen skall påsättas i god tid före provet, så att hundens misstankar åtminstone delvis ha hunnit skingras. Lämpligt distraktionsmedel är att ledaren ordnar en kortare fotexercisövning eller något dylikt. Proven avse att konstatera skyddsdrift, men även kampdrift och skärpa samt hundens dådkraft och temperament böra visas av hans prestationer. Särskilt skärpan och kampdriften framgå av bitförsökens art, varvid man bör observera, att om hunden av ren feighet smäller med tänderna utan att direkt angripa, så har han ej tillräcklig grad av kampdrift. Om hunden i annan affekt än vrede eller skyddsdrift t. ex. av rädsla går till tveksamt anfall, så är den hunden ej dådkraftig och bör därför underkännas lika väl som den flyende eller apatiska hunden. Här ställes domaren inför lika svåra uppgifter som i Anlagsprövningsordningens karaktärsprov. — Mot momenten kan göras den anmärkningen, att vid angreppet på föraren hunden enligt texten skall söka avvärja överfallet utan föregående kommando, trots att överallt för övrigt hunden får handla endast på förarens order. En

lång erfarenhet har dock visat, att hundens hjorddrift och skyddsdrift äro så stora, att detta bör fordras av honom och sannolikt ej kommer att bereda större svårigheter. Dessutom tala praktiska synpunkter för att hunden skall skydda sin i nöd stadde förare, även om denne ej kan omedelbart uppmuntra eller kommendera.

Detta moment är både ur teoretiska och praktiska synpunkter mycket lämpligt, då provet dels har anknytning till ett möjligt verklighetsfall, dels ställer höga fordringar på hundens karaktär. Direkta anvisningar, utöver vad själva prövningsordningens text utvisar, löna sig knappast att ge, då terrängförhållandena kunna vara mycket olika. Det får därför ankomma på ledarens omdöme att ordna provet på ändamålsenligt sätt. Om möjligt bör dock figuranten ej synas förrän hund och förare äro mycket nära honom. Det är mycket viktigt, att angreppet sker framifrån, ty i annat fall är det omöjligt att med visshet säga något om hundens mod för den händelse, han ej genast skulle angripa. Sker däremot angreppet framifrån, måste det tyda på antingen feighet eller bristande skyddsdrift om hunden ej angriper, varför ett underkännande väl är på sin plats. Saknar hunden dådkraft eller är den så likgiltig, att den ej ens på förarens kommando angriper figuranten, skall den likaledes underkännas. Däremot bör det endast leda till avsevärd betygssänkning, om hunden visar skyddsdrift och skärpa men samtidigt hyser stor respekt för figurantens käpp och därför ej angriper genast utan först då figuranten slutar slå med käppen och ger en blotta. Det idealiska utförandet består i att hunden utan uppmuntran från föraren omedelbart avvisar angreppet, medan däremot kommandon och understöd från föraren ej kan leda till allra högsta betyg. Föraren skall dock, även om hunden först angriper utan vidare, uppträda som en person vilken som helst skulle göra i ett likartat fall; han skall dock ej lämna stridsplatsen. Då figuranten upphör med angreppet och står stilla, skall hunden om möjligt utan kommando sluta med bitförsöken. Då det ej är effektiviteten i hundens uppträdande utan hans karaktär, som i denna klass är huvudsaken, bör man ej hålla alltför hårt på kravet, att hunden skall upphöra med sitt försvar av föraren i precis samma ögonblick, som figuranten stannar. Figuranten avvärjas omedelbart efter provets slut.

Angrepp av figuranten på föraren.

*Ned-
läggande
av hunden
fem meter
från
figuranten.*

Detta och följande tre moment motsvara tillsammans ungefär det förutvarande momentet »Bevakning av figurant», men det bör observeras, att hunden på grund av sin munkorg är förhindrad att bita tag i figuranten. Det har ansetts lämpligast att låta hunden ligga i utgångsläget, varvid kommandoordet är »Ligg, pass på» och ej »Plats, pass på», vilket senare skulle betyda, att hunden ej finge lämna sin plats, om figuranten flydde. Föraren går cirka tjugumeter bort, stannar sedan vänd mot hunden och är synlig för denne. Detta utgör en påverkan på hunden och gör provet lättare, vilket är väl motiverat av den erfarenhet, som samlats angående antalet misslyckanden i momentet »Bevakning» i förutvarande provningsordning. I texten står angivet, att figuranten skall stå orörlig. Detta betyder, att han skall stå kvar på viss plats med normal kroppshållning.

*Flykt av
figuranten
utan an-
grepp på
hunden.*

Mot detta moment kan riktas den anmärkningen, att det aldrig kan bli tal om en liknande situation i ett praktiskt fall. Betydelsen av provet ligger också huvudsakligen på det teoretiska området, och det är därför ändamålsenligt att bedöma det särskilt för sig i stället för att kombinera det med det föregående eller efterföljande eller bådadera. Meningen med provet är att pröva hundens kampdrift, varför det torde vara för hunden lättast, om figuranten på ledarens anvisning flyr, så snart föraren stannat. Hunden är upphetsad och har överfallet mot föraren i färskt minne och en kamplysten hund störtar därför omedelbart på den flyende, särskilt om han är så hårt dressead, att kommandoordet »Pass på» av honom verkligen uppfattas såsom en signal till stor vaksamhet och aggressivitet. Idealiskt utföres provet, om hunden under ihållande skall och angreppsrörelser springer mot figuranten eller ständigt ställer sig i hans väg, så att han ej kan fly. Våldsamma bitförsök tyda på överdriven kamplust och böra bedömas något lägre. Däremot kan man på inga villkor underkänna en sådan hund med den motiveringen, att så får han ej göra i ett praktiskt fall, ty det är ej dylika synpunkter, som fälla utslaget i Nybörjarklass. En hund, som är alldeles ointresserad eller gör mycket tafatta försök att hindra flykten, måste givetvis underkännas. Skillnaden mellan godkända och icke acceptabla prestationer kan många gånger bli härfin, men provet kan obehindrat fortsätta till dess alla domarna ha fällt ett säkert omdöme. — För att icke förarens närvaro skall stärka

hundens mod och uppblanda hans kampdrift med skyddsdrift, måste flykten ske i riktning från föraren.

Detta moment gör det möjligt att konstatera, om hundens kampdrift event. kombinerad med skärpa är större, än vad som kan anses lämpligt. Om en dådkraftig och kamplysten hund upphör med angreppet, så snart figuranten stannar, har han visat sig besitta den rätta balansen och kan därför betecknas såsom väl skickad för vidareutbildning i skyddstjänst. Föraren får ej inverka på hunden, ty då förlorar domaren möjlighet att bedöma kampdriftens intensitet, och därför bör all obehörig påverkan från föraren på hunden medelst kommando, hostningar etc. leda till provets underkännande. Skulle hunden skälla under momentet, kan det ej betraktas som fel, ty han befinner sig i ett upphetsat tillstånd och bör dessutom markera, att figuranten har försökt fly. Om hunden vid föregående moment vägrat eller begivit sig till föraren, kan nu ifrågavarande prov ej utföras och följaktligen ej heller godkännas.

Detta moment är till största delen ett appellprov, men kan även tänkas bli en stötesten för alltför kamplystna hundar, som därför underkänts redan i föregående moment. Kunna de ej ens på kommando återkallas, är kampdriften alldeles för stor eller ock äro de olydiga. Figuranten skall under provet stå stilla, ty annars skulle det bli fråga om ett synnerligen kvalificerat rent appellmoment. Om en hund under något av de två föregående momenten begivit sig till föraren eller kommer, innan kommando givits, måste provet underkännas.

Härav framgår, att Nybörjarklassens prov i skyddstjänst äro mycket svåra för de hundar, som ej besitta nödvändiga egenskaper, ty ett underkännande i ett moment drar med sig underbetyg även i flera andra. Det torde därför knappast vara någon fara för att olämpliga djur, som på grund av skicklig framföring lyekats klara Anlagsprovet, skola med godkännande kunna gå igenom Nybörjarklassens skyddstjänst, där förarens möjligheter att påverka utgången är relativt liten.

Högre klass.

I Högre klass äro kraven på hundens prestationer väsentligt skärpta och provningsordningens huvudsakliga syfte att utbilda och pröva skyddshundar gör sig gällande. Momenten stå ej i något samband med proven i Nybörjarklass utan avse att

*Figuranten
står stilla.*

*Återkallande
av hunden
från stilla-
stående
figurant.*

pröva även andra egenskaper än skyddsdrift och kampdrift, varvid särskilt hundens dådkraft i den mån den är beroende av hans mod noggrant undersökes. Genomgående är även att hundens prestationer i alla moment utom ett strängt begränsas av förarens kommandon. Hunden prövas både mot person i figurantdräkt och mot person i vanliga kläder, varigenom domarnas omdömen om hundens kampdrift och hans praktiska värde bli säkrare än i Nybörjarklass. I Högre klass och Seg-rarklass bör föraren uppträda på ett mot situationen svarande sätt och därigenom vara hunden till verklig hjälp.

Ned-läggande.

Detta moment är teoretiskt ej att förväxla med det likalydande momentet i Nybörjarklass, ty i sistnämnda klass har hunden redan kämpat med figuranten och befinner sig därför i upphetsat tillstånd. I Högre klass däremot nedlägges hunden fem meter från en person, som hittills varit för honom indifferent; ej heller ger föraren något eggande kommandoord. Det kan dock ej förnekas, att hunden i de flesta fall kommer att bli fientligt inställd redan från början, enär han känner igen figurantkostymen, varför momentet även som lydadsprov kommer att ha stort värde. I allmänhet komma hundarna därför att ligga på helspänn, vilket naturligtvis ej är något fel utan närmast visar, att hunden är van vid detta prov. Reser sig hunden eller går han till anfall måste momentet underkännas, men om han sätter sig upp eller kryper ett stycke eller på grund av olämplig terräng reser sig upp för att omedelbart lägga sig på ett bättre sätt, kan domaren nöja sig med en betygssänkning. Det bör observeras, att föraren skall befinna sig på cirka femtio meters avstånd från hunden, varvid han gärna får vara synlig, ty han torde dock vara utan möjlighet att psykiskt påverka hunden. Några kommandon eller tecken får han under detta och de följande två proven ej giva. Kommandoordet är vid detta moment »Ligg» och ej »Plats».

Aggressivt uppträdande mot hunden.

Hundens uppträdande i detta moment har ingen motsvarighet i förr gällande provningsordning. Hunden har blivit kommenterad att ligga men har ej fått uppeggelsesignalen »Pass på» och får alltså ej angripa figuranten, om denne skulle uppträda hotfullt. Emellertid är det för en kampvillig hund synnerligen svårt att ligga kvar, varför det ej kan betraktas som något fel, om hunden reser sig och blir mer vaksam än förut. Är kampdriften alltför stor och kombinerad med överdriven skärpa,

går hunden till anfall och söker bita, varvid provet givetvis underkännes.

Då figuranten upphör med hotet och förhåller sig lugn, skall hunden helst återtaga sin plats, men då något sådant knappast kan begäras, får man vara fullt nöjd med att hunden utan att bita giver ståndskall på figuranten. Ur praktisk synpunkt är det mycket lämpligt, att hunden ger kraftigt ståndskall, då föraren därigenom varskos, att något har inträffat.

Upphörande av hotet.

I detta moment har en synnerligen viktig skärpning av ett likartat prov i förr gällande provningsordning skett. När slagfasthet eller som momentet officiellt kallades »Ställande av flyende» prövades, gick figuranten under hela provet aldrig till anfall utan sökte endast värja sig med käppen. Varje kamplysten hund, som ej var rädd, bestod därför provet. Vad man fordrar av en skyddshund är emellertid ej blott, att han ej är rädd, utan även att han är modig. Man bör därför inlägga ett moment, som möjliggör ett arbete på avstånd från föraren, för att hans psykiska påverkan skall vara utesluten. Flera sådana äro redan förut medtagna. Här kommer nu ett särskilt prov på hundens mod. I litteraturen kallas provet Henze's modprov efter dess ursprungliga upphovsman. I texten är anordnandet av provet noggrant beskrivet, varvid särskilt bör observeras, att föraren skall ha haft tillfälle att hetsa upp hunden, så att hans kampdrift och skärpa äro uppdrivna till ett maximum. Detta är förutsättningen för att även mindre kamplystna djur skola ha någon chans att klara provet. Det är även av stor vikt, att figuranten så snabbt som möjligt övergår från flykt till våldsamt angrepp, varvid han särskilt i Segrarklassen, där momentet också förekommer, även bör använda sina röstresurser. Provets egentliga mening är att utröna, om hunden, då han befinner sig på avstånd från föraren och alltså ej har någon hjälp av befintlig skyddsdrift, besitter ett sådant mod, att han kan gå till angrepp mot en fruktansvärd motståndare. Figuranten befinner sig ju på flykt, och hunden är därför uppfylld av segerglädje, men plötsligt förvandlas den besegrade till en angripare. Denna omvägning i situationen ställer stora krav på hunden, och verkställda försök ha visat, att många hundar, som ej äro verkligt modiga, ej gå till angrepp. Det räcker således ej, att hunden besitter kampdrift och skärpa, utan han måste även vara modig, d. v. s. visa sig som en verkligt dådkraftig hund.

Flykt av figuranten med slagfasthet.

För godkännande fordras i detta moment, att hunden angriper och ställer figuranten, under det att kretsande runt denne eller enbart ståndskall, trots att därigenom både skärpa och kampdrift kan konstateras, ej är tillfredsställande.

Utän tvivel är detta moment mycket svårt, särskilt som detta är det första prov, vid vilket hunden verkligen får bita, ty i alla föregående moment, där bett fordrats, har han varit försedd med munkorg. Det torde dock vara lämpligt att nöja sig med detta enda prov, där hunden får bita, ty den, som kan klara detta, är verkligen en dådkraftig skyddshund och väl värd att få tävla i denna dressyrgren. Momentet måste värdesättas högt i jämförelse med de övriga, så att det får en viss utslagsgivande betydelse, och omdömet om en hunds kvalifikationer för fortsatt skyddshundsutbildning bör vara beroende av att han i detta prov ej visar sig rädd. Däremot får man ej utdöma en hund, som skulle råka få underbetyg i provet på den grund, att han ej är tillräckligt modig. Modet kan förefinnas, om ock ej i tillräckligt hög grad.

Släppande. Även detta moment, som i förr gällande provningsordning utgjorde en del av s. k. slagfasthet, har fått ändrat innehåll. Man har avvisat det förutvarande systemet med ett ögonblickligt, automatiskt släppande, så snart figuranten stannar. Då hunden i synnerligen upphetsat tillstånd är skiekad mot en farlig motståndare och man verkligen önskar se ett effektivt angrepp, vore det att begära för mycket, om hunden av sig själv skulle släppa sitt tag just i det ögonblick, då så kan synas lämpligt. Om någon hund verkligen utför denna prestation av egen drift, länder det honom uteslutande till heder. Nyheten i momentet ligger däri, att föraren har rätt att kommendera hunden att släppa. Man kan hysa misstro mot automatiskt släppande av följande av Menzel anförda skäl. För det första måste släppandet övas så mycket, att det leder till ett övermått av skyddsarbete. För det andra tala praktiska skäl mot detsamma. Den kampvillige hunden, som med kraftigt tvång bibringats det automatiska släppandet, har därigenom under kampen ett ständigt hinder, emedan han hela tiden måste giva akt på att figuranten icke plötsligt stannar eller försöker att stå stilla och på så sätt giver signal till kampens upphävande. Detta hejdande skadar naturligtvis hundens kampvärde och medför enligt Menzels åsikt icke någon fördel. Vid en verklig kamp kan ju den angripne mannen, som har hundens tänder i sig, omöjligt stå stilla. Han

kommer ovillkorligen att fäkta med armarna, skrika eller eljest göra en rörelse. Av en skyddshund skall endast fordras, att kommando från hans förare genast, även om han befinner sig i skarpaste kamp, kommer honom att reagera, om också motståndaren skulle göra medvetna eller ofrivilliga angreppsrörelser. Utom dessa av Menzel anförda synpunkter kan även påpekas, att den skarpa men föga kampvilliga hunden får ett oförtjänt försteg framför ur karaktärssynpunkt bättre utrustade konkurrenter, om det automatiska släppandet bibehölles. Av det sagda torde förarens rätt att kommendera vara till fullo motiverad. Momentet provas endast, om föregående prov lyckats.

Hunden får ej inkallas, förrän ledaren givit anvisning, ty i annat fall kan man misstänka, att hunden kommer utan kommando. Det är även av betydelse ur den synpunkten, att föraren därigenom ej kan allt för mycket inverka under föregående moment och ej gärna vågar ropa hundens namn. Kommer hunden för tidigt, torde momentet endast i undantagsfall kunna godkännas, t. ex. om distraktioner inträffa, som av hunden ursäktligt kunna missuppfattas. Figuranten skall under provet stå stilla.

Om hunden lyckats med modprovet, kan man dock ej vara alldeles säker på vare sig hans prestationsförmåga eller karaktär. Det kan tänkas, att han i alltför hög grad är inställd på figurantdräkten. Lämpligaste sättet att skingra denna misstanke är att låta honom utföra arbete mot civilklädd person, då den figurant, med vilken hunden nyligen varit i strid, är närvarande. Dessa synpunkter ha föranlett att i provningsordningen intagits det i den kynologiska diskussionen omdebatterade dubbelretningsförsöket. Vid detta prov skola förare och figurant i skyddsdräkt förhålla sig mycket lugna, men i Segrarklass kan provet kvalificeras, därigenom att föraren talar med figuranten i skärpt tonart. Under alla förhållanden får föraren ej söka väcka hundens uppmärksamhet på vad som komma skall och ej heller medelst fykommando dämpa hans humör. Pausen för munkorgens påsättande och övriga arrangemang för provet skall göras så kort som möjligt, för att hundens upphetsning från modprovet ej skall hinna lägga sig.

Förare, hund och figuranten i skyddsdräkt stå mitt emot varandra. Den sistnämnde skall under hela provet förhålla sig lugn och om möjligt fullkomligt passiv. Hundens upp-

Inkallande av hunden från stillastående figurant.

Angrepp av figuranten på föraren.

märksamhet är givetvis på grund av den föregående kampen helt koncentrerad på mannen i skyddsdräkt. Bakom hund och förare närmar sig en käppförsedd, högt skrikande figurant i vanliga kläder, som söker göra ett överfall på föraren. En hund med tillräcklig skyddsdrift skall utan vidare avvisa detta angrepp. Om hunden i denna situation blott bekymrar sig om mannen i skyddsdräkt och låter den verkliga angriparen vara, så är han genom felaktig dressyr i alltför hög grad inställd på arbete mot man i skyddsdräkt. Han visar genom den alltför starka retningsanknytningen mellan kamp och skyddsdräkt, att hans dressyr varit lagd på felaktig bog, och att han ej är färdig för uppflyttning till Segrarklass. Under alla förhållanden är han ej tillräckligt skarp, knappast heller dådkraftig. — Vid bedömningen skall avseende fästas dels vid snabbheten i hundens angrepp, dels vid dettas styrka.

*Transport
av figuran-
ten.*

Detta moment har endast undergått den förändringen från förr, att föraren blivit den dirigerande, detta i samklang med provningsordningen i dess helhet. Därigenom har även den förutvarande uppdelningen av transporten i två avdelningar kunnat slopas och ersättas med ett enda prov, som utföres på det sättet, att föraren ger figuranten order att gå i viss riktning i normal takt, medan han själv med hunden fritt vid sidan följer på tre meters avstånd. I realiteten är momentet kanske svårare än i förutvarande provningsordning, ty hunden har befunnit sig i strid med figuranten och är därför upphetsad. Det har visat sig omöjligt att i provningsordningens text exakt ange, vilka av hunden begångna fel, som skola leda till underkännande, och vilka som endast skola medföra betygssänkning. Klara bitförsök tolereras givetvis ej, men om hunden gör mindre angreppstendenser, t. ex. springer mot figuranten och stöter till honom, så bör det endast sänka betyget. Skällande och gnällande verkar synnerligen enerverande och skall därför medföra lägre betyg. För övrigt måste även denna sak överlämnas till domarnas goda omdöme. Särskilda distraktioner i form av snabba ändringar i gångart eller armsvängningar från figurantens sida få ej förekomma, ty då uppeggas hunden och provet blir för svårt.

Segrarklass.

I Segrarklass tilläggas ett par moment, som i annu högre grad än många av de föregående egentligen tillhöra tjänste-

hundens arbetsområde. Dessutom tillkommer ett kvalificerat prov på skottfasthet.

En vanlig erfarenhet från tävlingar enligt förr gällande provningsordning var, att hundarna vid s. k. stövning efter figurant ej ställde i vanliga kläder klädda personer utan endast letade efter en man i skyddsdräkt. Avsikten med momentet var ju dock, att hunden skulle markera alla personer, som han råkade finna under sökandet, oberoende av om dessa kunde antagas vara fiender eller ej. För att nå ett sådant resultat har figuranten i provningsordningen ej utrustats med skyddsdräkt. Det måste anses som ett allvarligt fel, om hunden ej ställer alla personer, som befinna sig på större avstånd från föraren inom det område, som anvisats för avsökning. Man kan dock ej gärna underkänna en sådan hund, om han fortsätter avsökningen, till dess han finner den avsedda figuranten. I likhet med förr gällande provningsordning skall hunden i zig-zag genomsöka området. Detta krav får ej bli endast en tom fras, utan föraren skall hava hunden så väl i sin hand, att han verkligen kan dirigera honom i olika riktningar. Det är dock ej meningen, att hunden skall visa alltför stort beroende av föraren, utan han skall göra ordentliga zig-zagslag på ungefär 100 meters längd. Om hunden spårar upp figuranten i stället för att söka upp honom, bör betyget sänkas. — Kommandoordet är »Sök» för att klart skilja detta arbete från t. ex. fasttagande av flyende figurant. Det eggande ordet »Revir» bör reserveras för angreppsmomenten. Dessutom kan ordet »Sök» med fördel uttalas på ett sådant sätt, att det verkar lugnande och därigenom dämpar hundens iver samt ökar hans noggrannhet. Efter en tid bör även skillnaden mellan orden »Leta» och »Sök» oberoende av de yttre betingelserna stå klar för hunden.

*Avsökande
av ett om-
råde efter
gömd figu-
rant.*

När hunden finner figuranten, skall han giva kraftigt och ihållande ståndskall för att därigenom tillkännage, att en person är funnen. Härvid kan han antingen på något avstånd kretsa runt figuranten eller stå stilla. Det är däremot absolut felaktigt, om han gör tydliga bitförsök. Om hunden i glädje över att finna figuranten eller på grund av hög fart råkar stöta till honom eller hoppa upp på honom, räcker det med att efter omständigheterna sänka betyget. Beträffande figurantens placering ha föreskrifter ansetts onödiga och täylingsledaren har därför fria händer.

*Ståndskall
på den typte
och orörlige
figuranten.*

*Flykt av
figuranten
med skott-
lossning.*

Detta moment motsvarar i viss mån förutvarande skottfasthet men är något lättare för en skarp hund, ty han får ett eggande kommando från föraren. Ur praktisk synpunkt är det viktigt, att hunden bibehåller sitt bett till dess figuranten av föraren avväpnats, varför de högsta betygen skola reserveras för hundar, som uppträda verkligt effektivt. För övrigt gäller om detta prov vad ovan sagts om modprovet i Högre klass.

Alla övriga moment i Segrarklassens skyddstjänst ha samma innebörd som motsvarande prov i Högre klass. Vid bedömningen skall dock givetvis högre krav ställas i Segrarklass och hänsyn i första hand tagas till effektiviteten.

V. Vattenarbete.

Erfarenheten har visat, att tävlingsplatserna mycket sällan medge att vattenarbete bekvämt kan övas, varför detta moment är valfritt. För övrigt är det endast under en kort tid av året, som detta prov kan utföras, utan att risk för hundens hälsa föreligger. För att valrätten skall utövas med gott omdöme, har avgörandet hänskjutits till domarnas flertal.

*Vatten-
arbete.*

Föremålet skall utkastas av ledaren men placeras på ett sådant sätt, att det omedelbart måste av hunden upptäckas. I realiteten är momentet därför en kvalificerad apportering och skall i övrigt utföras såsom detta senare moment. Huvudsaken är dock hundens förmåga att simma och hans villighet att bege sig i vattnet. Om han tuggar på föremålet, avlämnar slarvigt eller släpper föremålet, så snart han nått stranden, skall provet endast bedömas lägre men ej så lågt, som om det varit fråga om vanlig apportering. Under alla förhållanden skall hunden dock föra föremålet till stranden. — Provet kvalificeras i de högre klasserna genom att föremålen göras större, varvid dock ej alltför stora och otympliga saker få väljas. De förr begagnade dockorna i en människas storlek äro alldeles för tunga, varför betydligt mindre saker skola väljas. Det är ej meningen att utbilda hundarna till livräddare.

Kap 4.

Prövningsordning för spårhundar.

I. Allmänna synpunkter vid spårningsarbete.

Endast ett begränsat antal individer bland brukshundarna äro lämpade för det kvalificerade spårningsarbete, som kräves i denna grupp. De medfödda anlagen för spårning äro av utslagsgivande betydelse och dressyren avser huvudsakligen att utveckla dessa anlag, ej att frammana färdigheter, vartill hundens drifter endast föga inbjuda. De svårigheter, som här föreligga, torde lättats framgå av en jämförelse med den å sid. 11 ovan givna redogörelsen för ett spårs vitttringssammansättning. Endast sådana hundar, som med viss säkerhet kunna läras urskilja och isolera spårläggarens egenlukt, böra ifrågakomma för vidareutbildning på detta område.

För att samtidigt egga hundens intresse och lära honom isolera spårläggarens egenlukt från andra vitttringar bör föraren själv lägga de första spåren och låta en hjälpförare lära hunden spåra upp föraren. Spåren böra under dessa övningar ej vara längre än 200 à 300 meter. Senare får hunden börja gå spår efter föremål, och när hunden blivit säker på alla slag av förarspår, övergår man till att låta hunden spåra efter hjälpföraren och så småningom på av främmande personer lagda spår. Det är av vikt att icke trötta hunden med för många spår varje dag utan låta honom utarbeta högst två spår dagligen under träningen. Sedan hunden under en längre tid vid upprepade övningar visat sig säkert kunna följa spår av en och samma främmande person i växlande terräng, läggas korsade spår och villospår för att kontrollera hundens förmåga att isolera spårläggarens individualvitttring. Härvid kunna spåren lämpligen läggas över stigar och mindre vägar, där människor tidigare passerat. På så sätt kunna fordringarna efter hand stegras och äldre och besvärligare spår utarbetas. En hund med förstklassiga anlag för spårning bör, rätt övad, kunna följa ett spår efter person — flera timmar gammalt, beroende på väder-

lek och vindförhållanden — kilometer efter kilometer, genom all slags terräng, över vägar, genom byar och mindre samhällen. Då dylika arbetsprestationer uppnåtts, kan hunden verkligen benämnas spårhund.

Vid allt spårarbete skall hunden vara försedd med för ändamålet lämplig spårsele och en minst femton meter lång lina. Denna bör vara kopplad i spårselen under hundens bröst och löpa mellan bakbenen samt vara av sådant material, att den ej trasslar sig eller vållar hinder i arbetet. Föraren bör nogsamnt giva akt på att så litet som möjligt störa hunden med linan. En obehärskad eller nervös förare kan genom medvetna eller ofrivilliga dirigeringar helt förstöra hundens spårarbete.

Nära besläktade med spårproven äro prov på hundens förmåga att konstatera vittringsöverensstämmelse mellan en person och ett denne tillhörigt föremål. Ett för de flesta hundar enkelt prov är att bland ett flertal föremål apportera ett som tillhör föraren. Svårare är givetvis att bland fleras tillhörigheter apportera ett föremål, som nyligen berörts av en för hunden främmande person, från vilken han erhåller vittring. Dylika prov kunna icke bliva obligatoriska för spårhundar, enär erfarenheten och teoretiska undersökningar visat att proven påverkas av mer eller mindre slumpartade omständigheter.

II. *Lydnadsprov, prov på lokalsinne och karaktär samt vattenarbete.*

Dessa moment äro exakt lika med motsvarande prov i skyddshundsprovningens ordning.

III. *Spårproven.*

Vad förut sagts om spårproven i skyddshundsprovningens ordning äger utan ändringar även giltighet för denna provningsordning. Emellertid kräves här givetvis större säkerhet, och ej heller kan hänsyn tagas till eventuella störningar eller till att spåret råkar korsas av förbipasserande. Det kan vidare vara nödvändigt att låta spåret passera stigar och i vissa fall t. o. m. mindre vägar. Tävlingsledaren bör lägga sig noga vinn om att anskaffa kunniga spårläggare, vilka gå spår av angiven längd och på bestämda platser nedlägga föremålen. Vidare är det nödvändigt, att de fastställda tidsfristerna hållas. Apportföremålen skola nummeras.

Bedömningen är i denna provningsordning ganska svår, då hänsyn måste tagas till hundens ålder, spårets beskaffenhet, terrängförhållandena, störningar m. m. Naturligtvis ställas de största kraven på precision i segrarklass.

Som ovan i den allmänna delen framhållits spelar en persons egenlukt en väsentligt roll i spårets vittringssammansättning. Av denna anledning är det nödvändigt att låta samma spårläggare gå samtliga de spår, som en och samma hund skall utarbeta under provet. I annat fall riskerar man att hunden visar stor osäkerhet på de senare spåren under dagen, och om den första spårläggaren skulle råka korsa ett senare spår, torde hunden vara ursäktad, om han i stället skulle följa förledningsspåret.

Det i segrarklass medtagna provet, upptagande och följande av personspar, är ett praktiskt betydelsefullt men teoretiskt mindre lämpligt moment, då hunden här tvingas att söka upp ett spår. Här skall därför riktas en trägen uppmaning till de tävlande att ej inöva detta moment, förrän hunden är absolut säker spårhund, enär i annat fall hundens effektivitet kommer att minska. Momentet har utom polisär även militär betydelse, t. ex. för uppletande av fallskärmsjägare, som uppgivits hava landat inom visst område utan att viss utgångspunkt kan angivas.

Kap. 5.

Prövningsordning för rapporthundar.*I. Prov på näsarbete.**Spårning.*

Rapporthundens spårarbete skiljer sig fullständigt från skyddshundens på grund av de helt olika uppgifter, som åvila den. Innan en beskrivning av själva spårarbetet sker, måste man erinra sig den ovan sid. 11 gjorda beskrivningen av ett spårs sammansättning. En rapporthunds arbete är sådant, att man omöjligt kan våga lita på hundens omstridda förmåga att följa en persons egenlukt. En färdig rapporthund skall nämligen kunna följa ett spår även om det vid flerfaldiga tillfällen korsats av yngre förledningsspår. Av denna anledning inställes hunden på att i stället alltid följa en viss vittring, som är av sådan styrka, att den är fullkomligt dominerande över de andra vittringar, av vilka spåret i övrigt sammansättes. Den vittringsgivande vätskan förvaras och medföres lämpligen i en droppflaska, varigenom man allt efter vittringens skärpa kan låta en droppe falla med olika tidsmellanrum.

Trots att även de hundar, som utbildas för rapporttjänst, redan genomgått anlagsprov och där prövats beträffande sina spårningsanlag på ett s. k. förarspår och följaktligen bibringats en elementär förmåga att urskilja vittring, vari förarens egenlukt spelar en betydande roll, är spårprovet i rapporthundsgruppen byggt på konstgjord vittring. Beträffande hundens arbete och provets bedömande hänvisas i tillämpliga delar till vad som sagts om skyddshundens spårarbete.

II. Lydnadsprov.

De olika appellmomenten äro i allmänhet desamma som i skyddshundsprövningsordningen med undantag för några få prov, som tillagts eller erhållit förändrat utförande. Dock bör observeras, att apportionering och skallgivning ej alls förekommer. Visserligen har ju även rapporthunden i Anlagsprövningsordningen visat vissa anlag för apportionering, men man har

ej ansett det vara vare sig nödvändigt eller tillrädligt att ytterligare utbilda honom i apportionering, då momentet saknar praktiskt värde för rapporthunden. Skallgivning är ej medtaget, vilket dock ej betyder, att en rapporthund ej måste lära sig vara tyst på kommando. Det är tvärtom av stor vikt, att han liksom sin förare arbetar så tyst som möjligt.

Hoppen äro synnerligen förenklade, enär vid såväl häck- som plankhoppet föraren själv går runt hindret och således lydnadsmomentet i hoppövningen fått vika för effektivitetskravet, vilket givetvis ej betyder, att domaren åtminstone i Nybörjarklass ej får bortse från den grad av villighet, varmed hunden ställer sig förarens kommando till efterrättelse.

Långhoppet är i rapporthundsprövningsordningen medtaget uteslutande ur effektivitetssynpunkt. Momentet är synnerligen enkelt och kräver ingen kommentar utöver vad prövningsordningstexten anger.

Ett synnerligen krävande lydnadsprov och samtidigt ett viktigt militärt moment har genom krypandet tillförts rapporthundens arbete. Utförandet är tillräckligt beskrivet i en anvisning till prövningsordningstexten. Effektivast och mest verklighetstroget skulle momentet givetvis utföras, om även föraren kröpe, men i denna civila prövningsordning har ej detta krav kunnat uppställas. Provet är mycket ansträngande för hunden, och därför är det nödvändigt att medgiva andningspauser i segrareklass, d. v. s. hunden får utan att resa sig vila ut några ögonblick.

III. Karaktärsprov.

Rapporthundens karaktärsegenskaper måste tillmätas den allra största vikt på grund av de påfrestningar, han i verklighetsfall kommer att ställas inför. Som redan i samband med redogörelsen för brukshundsanlagen framhållits, är det ofta fördelaktigt, att rapporthundar äro relativt hårda, d. v. s. endast under kort tid bevarar olustbetonade intryck i minnet. Under verklighetsförhållanden kan det ej undvikas, att hundarna understundom råka i situationer, som förorsaka dem fysisk smärta och vilkas yttre orsak kommer att stå klar för dem, t. ex. skador av taggtrådsstängsel, öronbedövande larm, obehagliga transportförhållanden etc. I prövningsordningen för i civilpersoners ägo befintliga hundar kan tillfredsställande prov på karaktären ej ordnas, vilket dock ej hindrar att man bör söka

*Hopp över grav.**Krypande.*

åstadkomma moment, som ge goda antydningar om hur hunden i verklighetsfall kommer att bete sig.

I Nybörjarklass och Högre klass prövas hundarnas oberördhet av skottlossning på samma sätt som i skyddshundsprovningens ordningen.

Uppträdande vid plötsliga överraskningar och höga ljud.

Detta moment skiljer sig i teoretiskt avseende ej nämnvärt från provet »överraskande moment» i Anlagsprovet. Föraren skall under provet uppträda oberörd, vilket dels verkar lugnande på hunden, dels ock medför, att hunden ej på förhand märker att något särskilt skall inträffa, varigenom provets värde förhöjes. Hur själva provet skall läggas, har överlämnats åt tävlingsledaren att bestämma, men denne bör tillse, att såväl skottlossning som synnerligen bullrande ljud åstadkommas.

Uppträdande då en person smyger sig fram till föraren.

Det är tveksamt om detta moment rätteligen bör hänföras till karaktärspöven, då det ju egentligen är ett prov på hundens bevakningsinstinkt. Emellertid erfordras givetvis ett visst lugn, som dock ej får övergå till slöhet. Är hunden alltför temperamentsfull, kommer han att giva skall, vilket medför provets underkännande. Vad själva utförandet beträffar, bör föraren och hunden under åtminstone några minuter få vistas på den anvisade platsen utan att något som kan irritera hunden inträffar, enär i annat fall hundens intresse för den framsmygande personen torde bli ringa. Ej heller böra alltför många funktionärer uppehålla sig i närheten av hunden och föraren, ty de verka utslutande irriterande.

Uppträdande då föraren avlossar skott.

Det är självklart, att en rapporthund skall vara oberörd även då föraren avlossar skott och ej då omedelbart rusa upp och söka själv ingripa i en eller annan form. Provet, som endast medtagits i den effektivitetsbetonade segrarklassen, är säkerligen mycket enkelt för de goda hundar, som nå denna klass.

IV. Rapporttjänst.

På grund av rapporthundsprovningens ordningens karaktär av praktisk övning för allvarliga uppgifter har det varit nödvändigt att ge efter på de teoretiska grundlinjer, som varit gällande vid skyddshundsprovningens ordningens uppbyggande. Endast regeln om provens successiva försvårande har effektivt kunnat följas, medan i övrigt praktiska synpunkter varit helt dominerande.

Rapporthundens huvuduppgift är att i krig överbringa meddelanden mellan de främsta linjerna och bakom liggande för-

band. Redan härav följer, att rapporthunden måste kunna lyda fler än en förare, och i själva verket måste hunden betrakta åtminstone soldaterna i en och samma grupp som sina förare. Detta hindrar givetvis ej, att hunden alltid i första hand skall lyda sin egentlige förare.

I Nybörjarklass ställes i huvudsak endast krav på hundens lokalsinne, medan i Högre klass och i Segrareklass även ett spårprov inlagts. Till provningsordningstexten äro flera anvisningar fogade, varför någon mer omfattande kommentar till proven är onödig. Anmärkas bör, att skyttarna böra avlossa sina skott något ögonblick innan hunden kommit mitt för dem, enär i motsatt fall hunden närmast erhåller hjälp av skotten. Till störningar av andra orsaker, som utan tävlingsledningens medverkan kan inträffa, bör endast i exceptionella fall hänsyn tagas och då endast om rådande konkurrensförhållande skulle låta det verka obilligt, om svårigheten för de olika hundarna varit alltför olikartad. Tävlingsledaren bör tillse, att föraren och hjälpföraren under momentens utförande ej placeras i större grupper av funktionärer och åskådare, enär erfarenheten visar, att hunden då lättare och hellre utför sitt arbete än om han endast skall springa mellan två ensamma personer.

Beträffande bedömningen av proven i rapporttjänst är det på grund av provens praktiska karaktär rimligt att fästa väsentligt avseende vid hundens hastighet. Detta kommer givetvis att medföra att de tyngre hundarna, särskilt rottweilern, få svårt att konkurrera med de lättare raserna. Emellertid är även hundens jämnhet och säkerhet viktiga faktorer att taga hänsyn till, särskilt i de båda lägre klasserna, i vilka hundens karaktärsegenskaper på grund av avelshänsyn måste tillmätas stor betydelse.

V. Vattenarbete.

Provningens ordningstexten är här fullt tillräcklig. Provet medtages ej förrän i högre klass, och är därför redan från början relativt kvalificerat och nyttobetonat. Medtagandet av detta prov lägger givetvis ej hinder i vägen för att både diken och vattendrag av motsvarande omfattning skola kunna ingå i rapportsträckorna.

Kap. 6.

Prövningsordning för sjukvårdshundar.*I. Lydnadsprov.*

Angående momentens utförande och motivering hänvisas till det föregående.

Särskilt bör dock observeras att sjukvårdshunden ej bör lära sig apportera andra föremål än rapportrullen, enär man annars riskerar, att han, utan att ha funnit någon sårad, apportionerar något annat för honom välkänt föremål, som han finner under sökandet efter sårade.

II. Karaktärsprov.

Även beträffande karaktärsproven hänvisas till det föregående.

III. Sjukvårdstjänst.

De väsentligaste momenten i prövningsordningen utgöras givetvis av proven på hundens förmåga att finna sårade. Därvid skall hunden utnyttja luktsinnet och huvudsakligen genom i luften befintlig vittring leta sig fram till sårade, som befinna sig inom visst angivet område. Givetvis får hunden därvid ej följa spår, då han därigenom sannolikt skulle gå förbi dem, som behöva hjälp och i stället finna helt andra personer. Helst böra sjukvårdshundarna vara specialdresserade och ej kunna de övriga prövningsordningarnas specialmoment, men det torde dock vara möjligt att utbilda en rapport- eller skyddshund till sjukvårdshund. Däremot är det föga lämpligt att söka överföra en spårhund eller en skyddshund, som visat sig vara en god spårare, till sjukvårdstjänsten.

Av en sjukvårdshund fordras ett visst mod och stor uthållighet. Det är därför nödvändigt att kunna pröva hundarna på ett relativt stort område och under så lång tid, att man kan vara övertygad om hundens arbetsvilja och uthållighet. Det är alltså ej tillräckligt för godkännande, att hunden råkar uppfylla

minimikraven enligt prövningsordningen. Han måste också ha visat sig besitta nyssnämnda egenskaper.

Prövningsordningstexten är i stort sett tillräckligt utförlig för att klargöra, hur momenten rätteligen böra utföras och hur prestationerna skola bedömas. Huvudmomentet är givetvis området genomsökande. Kraven skärpas i de högre klasserna, därigenom att sårmarkörernas antal ökas och svårigheterna successivt tilltaga. Det kan även vara lämpligt att variera terrängförhållandena, så att uteslutande skogsmark ej förekommer redan i Nybörjarklass. Det bör även framhållas, att en osystematiskt arbetande hund skall underkännas, även om han slumpvis råkar finna två eller flera sårmarkörer. Det kan givetvis ej begäras, att hunden redan i Nybörjarklass skall gå ordentligt i zig-zag, men han får ej visa sig helt sakna tendens till systematiskt arbete. Ej heller böra sådana hundar godkännas, som endast efter envisa och ständigt upprepade kommandon kunna förmås att arbeta. — Beträffande sårmarkörernas placering måste stor hänsyn tagas till vindförhållandena. Ju starkare vinden är, ju svårare kunna markörerna döljas, då det givetvis är lättare för hunden, om luftvittringen snabbt sprider sig. Markörerna böra placeras olika vid olika prov, så att de tävlande ej kunna gissa, var markörerna erfarenhetsmässigt brukas finnas, och sända hundarna i viss riktning. — Störningarna skola vara lätta och kunna förslagsvis utgöras av skottlossning på något avstånd, en förbipasserande rapporthund i arbete m. m. — Föraren skall enligt tävlingsledarens anvisning långsamt marschera över området och skall söka tillse, att hunden arbetar i jämnhöjd med eller framför föraren men ej bakom honom.

Det är betydelsefullt, att hunden ej apportionerar rapportrullen, förän han verkligen konstaterat, att sårmarkören är liggande eller sittande. Han får således ej apportionera, så snart han erhållit vittring på markören. Föraren får ej kommendera apport, om han upptäcker en markör, som hunden just går förbi utan att hitta.

Om hunden under återvändandet släpper rullen utan att självmant åter apportionera den, underkännes provet, som ju i verklighetsfall närmast motsvaras av arbete under mörker eller i skymning. Det är däremot mindre viktigt om hunden, särskilt om hund och förare äro väl samövade, ej återvänder ända till föraren utan i stället söker få denne att omedelbart följa med. I praktiska fall kan ju påvisandet ske enklare än enligt

Genomsökandet av området.

Uppträdandet vid funnen sårmarkör.

Återvändandet till föraren.

prövningsordningen. Det får i dylika fall knappast läggas hunden till last, om föraren anser det nödvändigt att kalla in honom.

*Påvisande
av den
sårade*

Detta moment är i svår terräng ganska besvärligt, varför domarna ej böra anse detta prov såsom bagatellartat. Det är viktigt, att hunden ej vid framkomsten av leklust eller ämnu sämre av skärpa hoppar upp på den sårade. Ej heller får han giva skall, vilket krav gäller sjukvårdshundens hela arbete.

IV. Vattenarbete.

Beträffande vattenarbete hänvisas till övriga prövningsordningar. Dock bör observeras, att hunden ej får apportera annat föremål än rapportullen.

II.

PRÖVNINGSORDNINGAR

för skydds-, spår-, rapport- och sjukvårdshundar
samt anlagsprov.

Allmänna bestämmelser.

1. Proven äga rum med följande grupper i enlighet med för resp. grupp gällande prövningsordning.
 - Grupp 1. Anlagsprov. (Obligatoriskt förprov.)
 - Grupp 2. Skyddshundsgrupp.
 - Grupp 3. Spårhundsgrupp.
 - Grupp 4. Rapporthundsgrupp.
 - Grupp 5. Sjukvårdshundsgrupp.
 Inom grupp 2—5 tävlas i följande klasser.
 - a. Nybörjarklass, b. Högre klass, c. Segerklass.
 Hund äger icke rätt att på en och samma tävlingsdag delta i mer än en grupp och får under samma tävlan endast delta i en klass.
2. I tävling må ej delta:
 - a. Hund, som är blind, döv eller kastrerad.
 - b. Hund, vilken icke anses uppfylla de billigaste fordringar på rasrenhet och typ.
 - c. Tik, som löper, såvida ej särskild tillåtelse gives.
 - d. Hund, som på grund av sjukdom eller skada icke kan utan fara för sin hälsa delta i provet.
3. I klass, som begränsas av vunna pris, poäng eller betyg, må ej hund tävla, om vilken fullständiga uppgifter i sådant avseende saknas.
4. Arrangerande organisation bestämmer maximiantalet deltagare i provet med hänsyn till årstid, klasser och andra omständigheter.
5. På tävlingsplatsen skola finnas tillgängliga Svenska Kennelklubbens stadgar, denna prövningsordning, instruktio-

ner för domare och tävlingsledare och övriga handlingar, som kunna vara av betydelse.

6. Före varje tävlan skall lottdragning ske klassvis, varvid hundar lottas före tikar.
7. Vid samtliga moment skola hundarna, då ej annat framgår av vad nedan säges, framföras fritt vid sidan.
8. Nedan angivna kommandoord äro önskvärda. Avvikande kommandoord få användas, men skola före tävlingen anmälas till tävlingsledaren. Hjälj av ett eller annat slag får icke givas eller mottagas.
9. Anordnaren kallar till proven: Fullmäktig, tre prisdomare, varav en är domarnas ordförande, och tävlingsledare. Tävlingsledaren anskaffar övriga funktionärer och svarar för att tillbörlig materiel finnes. Efter varje provs slut sammanträda domarna till kollegium och fastställa ordningen mellan hundarna, varvid de ej äro absolut bundna av de uppnådda poängsiffrorna. Fullmäktigen äger rätt att närvara vid kollegiet och yttra sin mening men ej i beslutet deltaga. Tävlingsledaren och övriga funktionärer äro skyldiga att på begäran till domarna lämna upplysningar angående tekniska detaljer. Fullmäktigen, domarna och tävlingsledaren skola vara av Svenska Kennelklubben godkända prisdomare vid det slag av prov, varom fråga är.
10. I samtliga klasser bestämmas momentens ordningsföljd av tävlingsledaren, dock att näsarbetet tages först. Anordningarna vid proven bestämmas av tävlingsledaren, som dock skall tillgodose domarnas och fullmäktigens särskilda önskemål.
Förare skall ställa sig till ovillkorlig efterrättelse de anvisningar, som av tävlingsledaren meddelas honom. Fogar sig förare icke i dessa bestämmelser, kan han av fullmäktigen uteslutas från provet.
Att under pågående prov äga hund är vid samma påföljd förbjudet. Så kallat stackelhalsband eller rosenkrans få icke vid prov användas.
11. Bedömningen sker enligt nedan angivna koefficienter. De särskilda prestationerna betygsättas med siffror, varvid 0 = icke godkänd, 5 = godkänd, 7 = med beröm godkänd, 9 = med utmärkt beröm godkänd och 10 = berömlig.
12. I det obligatoriska förprovet godkännas de hundar, som enligt samtliga domares uppfattning visat prov på

spårdrift, förighet och apportdrift samt godkänts i karaktärsprovet. Godkänt prov berättigar till tävlan i Nybörjarklass.

I Nybörjarklass Skyddshundsgrupp fordras för godkännande minst 270 poäng, varav minst 35 poäng i skyddstjänst. För uppflyttning till Högre klass fordras minst 378 poäng, varav minst 70 poäng i skyddstjänst.

I Högre klass Skyddshundsgrupp fordras för godkännande minst 350 poäng. För uppflyttning till Segrarklass fordras minst 490 poäng, varav minst 120 poäng i skyddstjänst.

I Segrarklass Skyddshundsgrupp fordras för godkännande minst 385 poäng. För erhållande av championatecertifikat fordras minst 540 poäng, varav minst 165 poäng i skyddstjänst.

I Nybörjarklass Spårhundsgrupp fordras för godkännande minst 230 poäng, varav minst 70 poäng i spårprovet. För uppflyttning till Högre klass fordras minst 322 poäng, varav minst 98 poäng i spårprovet.

I Högre klass Spårhundsgrupp fordras för godkännande minst 290 poäng, varav minst 120 poäng i spårproven. För uppflyttning till Segrarklass fordras minst 406 poäng, varav minst 168 poäng i spårproven.

I Segrarklass Spårhundsgrupp fordras för godkännande minst 315 poäng, varav minst 165 poäng i spårproven. För erhållande av championatecertifikat fordras minst 441 poäng, varav minst 231 poäng i spårproven.

I Nybörjarklass Rapporthundsgrupp fordras för godkännande minst 215 poäng, varav minst 55 poäng i rapporttjänst. För uppflyttning till Högre klass fordras minst 301 poäng, varav minst 77 poäng i rapporttjänst.

I Högre klass Rapporthundsgrupp fordras för godkännande minst 295 poäng, varav minst 100 poäng i rapporttjänst. För uppflyttning i Segrarklass fordras minst 413 poäng, varav minst 140 poäng i rapporttjänst.

I Segrarklass Rapporthundsgrupp fordras för godkännande minst 275 poäng, varav minst 120 poäng i rapporttjänst. För erhållande av championatecertifikat fordras minst 385 poäng, varav minst 168 poäng i rapporttjänst.

I Nybörjarklass Sjukvårdshundsgrupp fordras för godkännande minst 215 poäng, varav minst 50 poäng i sjuk-

vårdstjänst. För uppflyttning till Högre klass fordras minst 301 poäng, varav minst 70 poäng i sjukvårdstjänst.

I Högre klass Sjukvårdshundsgrupp fordras för godkännande minst 250 poäng, varav minst 85 poäng i sjukvårdstjänst. För uppflyttning till Segrarklass fordras minst 350 poäng, varav minst 119 poäng i sjukvårdstjänst.

I Segrarklass Sjukvårdshundsgrupp fordras för godkännande minst 245 poäng, varav minst 105 poäng i sjukvårdstjänst. För erhållande av championatecertifikat fordras minst 343 poäng, varav minst 147 poäng i sjukvårdstjänst.

Om vattenarbete ej ingår i provet sänkas i alla klasser fordringarna för godkänd med 15 poäng och fordringarna för uppflyttning respektive för erhållande av championatecertifikat med 21 poäng.

Oberoende av att hund uppnått nu nämnd poängsumma äga domarna, om de därom äro ense, vid domarkollegiet besluta, att hund skall underkännas respektive ej uppflyttas eller erhålla championatecertifikat. Sådant beslut må dock ej fattas, om ej synnerliga skäl därtill äro. Om hund, som erhållit uppflyttning till Högre klass eller Segrarklass, ej deltagit i något prov under de närmast följande två kalenderåren, skall hunden vid kommande prov tävla i samma klass som vid föregående prov.

13. Om protest gäller vad i Svenska Kennelklubbens stadgar säges.

14. Om pris och utmärkelser gälla föreskrifterna i Svenska Kennelklubbens stadgar.

Hund, som uppnått betyget »Godkänd» i Nybörjarklass, erhåller beteckningen:

- Sk.H. för Skyddshund
- Sp.H. för Spårhund
- Rp.H. för Rapporthund
- Sj.H. för Sjukvårdshund.

Anlagsprov.

● Obligatoriskt förprov för utrönande av hundens anlag.

I. Pro v på näsar b e t e.

1. *Spårning.* Kommando »Spår, apport». (Koeff. 4.)

Efter anvisning av ledaren utgår föraren såvitt möjligt i medvind utom hundens åsyn ett cirka 200 meter långt spår med en rät vinkel och nedlägger på spåret två föremål. Därefter går föraren i en vid båge tillbaka till ledaren. Hunden påsläppes och föres av föraren i en minst tio meter lång lina. Hunden skall självständigt arbeta på spåret och bör apportera eller påvisa föremålen. Provet får upprepas en gång på nytt spår. Detta moment avser endast ett bedömande av hundens spårsinne.

Anvisning. Efter ungefär 50 meter från spårets början nedlägges ett föremål, efter ungefär 100 meter göres vinkeln och vid spårets slut nedlägges det andra föremålet. Föremålen skola vara cirka 12 cm. långa och tillhöra spårläggaren. Lämpliga föremål äro portmonnä, handske, plånbok o. dyl. Metallföremål få ej användas.

II. L y d n a d s p r o v.

2. *Linförighet.* Kommando »Fot». (Koeff. 2.)

Hunden, som föres i fritt hängande lina, skall villigt följa föraren, gående vid dennes vänstra sida med bogen i jämnhöjd med förarens knä. Linförigheten skall prövas i olika gångarter och i samband med vändningar. Då föraren gör halt, skall hunden utan kommando genast stanna, stående eller sittande vid förarens vänstra sida. Endast vid förändringar av gångart får kommandoordet upprepas.

3. *Fritt följ vid sidan.* Kommando »Fot». (Koeff. 3.)

Hunden föres ej i lina. Provet utföres för övrigt lika med föregående.

4. *Platsläggande*. Kommando »Plats» eller handtecken. (Koeff. 1.)

På kommando eller handtecken skall hunden antingen han står, sitter eller är i rörelse snabbt lägga sig.

5. *Inkallande*. Kommando »Hit». (Koeff. 2.)

Omedelbart efter föregående moment avlägsnar sig föraren minst tio meter från den liggande hunden och inkallar hunden.

6. *Platsläggande*. Kommando »Plats, stanna kvar». (Koeff. 2.)

Föraren avlägsnar sig cirka trettio meter och är synlig för hunden. Hunden bör kvarligga tre minuter varefter den avhämtas. Hundarna skola provas var för sig.

7. *Apportering*. Kommando »Apport». (Koeff. 3.)

Hunden skall befinna sig vid förarens vänstra sida. Sedan ett föremål av föraren kastats minst fem meter, skall hunden på kommando hämta föremålet, återvända till föraren och på kommando »Loss» avlämna det. Hunden bör ej tugga på föremålet. Ju hastigare gångart och kortare väg hunden använder desto bättre.

Föremålet väljes fritt av föraren.

8. *Hopp över hinder*. (Hindrets höjd 0,75 meter). Kommando »Hopp». (Koeff. 2.)

Hunden vid förarens vänstra sida skall på förarens kommando hoppa över ett av ledaren valt hinder.

III. Karaktärsprov.

9. *Karaktärsprov*

- a. *medelst avlossande av skott*. Skottet skjutes av ledaren.
b. *genom överraskande moment*.

Hunden skall under både a och b vara kopplad i en cirka tio meter lång lina och får ej visa skotträdsla, bitskhet eller göra flyktförsök.

Ann.: Koefficienterna användas endast då provet är kombinerat med tävling.

Skyddshundsgrupp.

Nybörjarklass.

I. Prov på näsarbeta.

1. *Spårning*. Kommando »Spår, apport». Koeff. 8.

Efter anvisning av ledaren utgår föraren utom hundens åsyn ett cirka 300 meter långt spår med två räta, i olika riktningar gående vinklar och nedlägger på spåret två föremål. Därefter går föraren i en vid båge tillbaka till ledaren. Hunden påsläppes, då spåret är ungefär tjugo minuter gammalt, och föres av föraren i en minst tio meter lång lina. Hunden skall självständigt arbeta på spåret och bör apportera eller påvisa föremålen.

Anvisning. Vinklarna böra läggas efter ungefär en respektive två tredjedelar av spårets längd. Det första föremålet nedlägges före första vinkeln och det andra vid spårets slut. Föraren skall ej stanna längre vid föremålen än som behövs för dessas nedläggande. Föremålen skola vara cirka 12 cm. långa, tillhöra spårläggaren och ej alltför mycket genom form eller färg avbryta mot omgivningen. Linan får ej användas för hundens dirigering.

II. Lydnadsprov.

2. *Linförighet*. Koeff. 2.

Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.

3. *Fritt följ vid sidan*. Koeff. 3.

Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen. Hunden skall dock föras genom en grupp på tre à fem personer.

4. *Platsläggande*. Koeff. 1.

Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.

5. *Inkallande*. Kommando »Hit». Koeff. 2.

Omedelbart efter föregående moment avlägsnar sig föraren minst tjugo meter från den liggande hunden och inkallar honom.

6. *Sättande*. Kommando »Sitt». Koeff. 1.
På tecken eller kommando skall hunden från stående ställning sätta sig framför eller bredvid föraren.
7. *Framåtsändande*. Kommando »Framåt». Koeff. 2.
På kommando eller tecken av föraren skall hunden bege sig i anvisad riktning. Föraren fortsätter marschen framåt. Hunden, som hela tiden springer framför föraren, inkallas av denne efter anvisning av ledaren. Hunden skall återvända snabbt.
8. *Apportering*. Kommando »Apport». Koeff. 4.
Hunden skall befinna sig vid förarens vänstra sida. Sedan ett föremål av föraren kastats minst tio meter, skall hunden på kommando hämta föremålet, återvända till föraren och sitta framför föraren på kommando »Loss» avlämna föremålet.
Föremålet väljes fritt av föraren.
9. *Apportering och hopp över häck*. (Häckens höjd 1,00 meter.) Kommando »Hopp, apport». Koeff. 2.
Hunden vid förarens vänstra sida skall på kommando hoppa fritt över hindret, hämta föremålet och omedelbart hoppa tillbaka samt utan inverkan av föraren sätta sig framför honom.
Föremålet väljes fritt av föraren.
10. *Platsliggande*. Kommando »Plats, stanna kvar». Koeff. 3.
Förarna lägga hundarna med cirka fem meters mellanrum bredvid varandra, avlägsna sig gående ungefär femtio meter och förbliva synliga för hundarna. Hundarna skola kvarligga fem minuter.

III. Prov på lokalsinne och karaktär.

11. *Skottoberördhet*. Koeff. 4.
I anslutning till moment 10, Platsliggande, avskjutas cirka femtio meter från de allttjämt liggande hundarna tre skott kort efter varandra, varvid hundarna utan att giva ljud ifrån sig skola kvarstanna på sina platser.
Därefter avhämtas hundarna.
12. *Budföring*. Kommando »Marsch». Koeff. 2.
Rapportföring 100 meter mellan förare och hjälpförare, vilka båda på hela rapportsträckan äro synliga för hunden.
Rapportpatrullen ställer upp tätt bredvid varandra med den kopplade hunden mellan sig och med front mot

rapportsträckan. Föraren går med hunden kopplad 100 meter i anvisad riktning. Vid rapportsträckans slut vänder han sig mot hjälpföraren och förser hunden med rapportföremål. Därefter skiekas hunden okopplad på kommando tillbaka till hjälpföraren. Denne sänder efter anvisning av ledaren hunden till föraren. Hunden skall utföra rapportföringen i trav eller galopp och får ej uppehålla sig under vägen. Momentet utföres under skottlossning såsom i punkt 13 sägs.

Hjälpföraren väljes av domarnas ordförande.

13. *Uppträdande vid skottlossning under budföringen*. Koeff. 3.
Under rapportföringen från föraren till hjälpföraren och från den senare till den förre skjutas av en person, som står omkring tjugo meter vid sidan av rapportsträckans mitt, två skott kort efter varandra, så snart hunden kommit i jämnhöjd med personen. Hunden skall obekymrad om skotten fortsätta rapportföringen.

IV. Skyddstjänst.

Figuranten är i vanliga kläder. Ingen skottlossning. Hunden skall vara okopplad och försedd med bitsäker munkorg.

14. *Angrepp av figuranten på föraren*. Koeff. 5.
(Striden i förarens närhet.)
Föraren går med hunden fritt vid sidan och angripes plötsligt framifrån av en ur ett gömställe framträdande käppförsedd person. Hunden får ej träffas av slag från käppen. Hunden skall omedelbart söka avvisa angreppet. Föraren äger rätt att härvid uppmuntra hunden. Då figuranten efter ledarens anvisning står stilla, skall hunden helst av sig själv upphöra att angripa.
15. *Nedläggande av hunden fem meter från figuranten*. Kommando »Ligg, pass på». Koeff. 1.
Föraren avlägsnar sig cirka tjugo meter från den nedlagda hunden och stannar sedan med front mot hunden. Figuranten är avväpnad och står orörlig. Hunden skall lugnt kvarligga.
16. *Flykt av figuranten utan angrepp på hunden*. Koeff. 3.
(Flykten i riktning från föraren.)

Sedan föraren avlägsnat sig tjugo meter från figurant och hund, flyr figuranten efter tecken från ledaren. Hunden skall utan påverkan av föraren försöka kvarhålla figuranten.

17. *Figuranten står stilla*. Koeff. 2.

Så snart figuranten står stilla, skall hunden upphöra att angripa. Om hunden skäller, räknas det ej som fel.

18. *Återkallande av hunden från den stillastående figuranten*. Kommando »Hit». Koeff. 3.

Efter anvisning av ledaren återkallas hunden från den stillastående figuranten.

V. Vattenarbete.

Detta prov är valfritt och utföres endast om naturförhållanden och väderleken tillåta. Domarna avgöra, om momentet skall ingå i provet.

19. *Vattenarbete*. Kommando »Apport». Koeff. 3.

Apportering av flytande ungefär 40 cm. långt föremål ur så djupt vatten, att hunden vid momentets utförande måste simma.

Högre klass.

I. Prov på näsarbete.

1. *Spårning*. Kommando »Spår, apport». Koeff. 8.

Spårning på ett cirka 400 meter långt, ungefär 30 minuter gammalt icke förarspår. Spåret skall gå i två rätta vinklar och tre spårläggaren tillhöriga föremål skola utläggas. Hunden skall arbeta fullt självständigt och i minst tio meter lång lina.

Anvisning. Vinklarna böra läggas efter ungefär en respektive två tredjedelar av spårets längd. Det första föremålet nedlägges före första vinkeln, det andra mellan vinklarna och det tredje vid spårets slut. För övrigt gälla anvisningarna i föregående klass.

2. *Uppletande av föremål*. Kommando »Leta, apport». Koeff. 4.

På ett område av ungefär 50 gånger 50 meter skola tre föremål (handske, portmonnä el. dyl., dock ej apportbock eller metallföremål) vara utkastade. Hunden skall apportera och avlämna föremålen. Föraren får dirigera hunden medelst tillrop och armrörelser från den sida av området,

som han själv utväljer. Går hunden utanför området, äger föraren dirigera hunden tillbaka in på detsamma. Hunden skall finna föremålen inom en tidrymd av fem minuter, domarna dock obetaget att vid av hunden visad oförmåga i förtid avbryta provet.

Med området skall så förfaras, att svårigheterna ur vitt-ringssynpunkt i största möjliga mån bli desamma för samtliga deltagare i provet (vallning).

II. Lydnadsprov.

3. *Linförighet*. Koeff. 2.

Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.

4. *Fritt följ vid sidan*. Koeff. 3.

Utföres såsom i Nybörjarklass.

5. *Platsläggande*. Koeff. 1.

Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.

6. *Inkallande*. Koeff. 1.

Utföres såsom i Nybörjarklass.

7. *Sättande*. Koeff. 1.

Utföres såsom i Nybörjarklass.

8. *Stående*. Kommando »Stå». Koeff. 2.

Medan hunden följer fritt vid sidan, skall han på kommando eller tecken stanna i stående ställning. Föraren fortsätter cirka tio meter, gör helt om halt och inkallar hunden efter en kort stund.

9. *Framåtsändande*. Kommando »Framåt». Koeff. 2.

Den fritt vid sidan gående hunden skall på kommando eller tecken i snabb gångart bege sig i anvisad riktning. Föraren fortsätter marschen i samma riktning. På hundens och förarens väg befinna sig minst fyra personer, vilka stå lugnt och med tre till fem meters mellanrum. Hunden får icke verka fientlig eller skygg gentemot personerna. Hund och förare fortsätta cirka trettio meter sedan gruppen passerats, varefter föraren stannar och inkallar hunden. Smärre avvikelser av hunden till höger eller vänster vid själva framåtsändandet från föraren räknas ej som fel.

10. *Skall på kommando*. Kommando »Skall». Koeff. 1.

Hunden skall på kommando avgiva skall.

11. *Apportering och hopp över häck*. Koeff. 2.

Utföres såsom i Nybörjarklass.

12. *Apportering och hopp över plank.* (Plankets höjd 1,50 meter.)

Kommando »Hopp, apport». Koeff. 2.

Föraren kastar föremålet över planket. På kommando skall hunden hoppa över planket, hämta föremålet och omedelbart hoppa tillbaka, sätta sig framför föraren och på kommando avlämna föremålet.

13. *Apportering av ett fyra kg. tungt föremål.* Kommando »Apport». Koeff. 2.

Lämpliga föremål, som ej få vara utslutande av metall, äro paket och apportbockar. Föremålet utlägges av föraren; för övrigt utföres momentet såsom i Nybörjarklass beträffande apportering.

Föremålet väljes fritt av föraren.

14. *Platsliggande i grupp.* Kommando »Plats, stanna kvar». Koeff. 3.

Förarna lägga hundarna med cirka fem meters mellanrum bredvid varandra, avlägsna sig gående ungefär sjuttiofem meter och förbliva synliga för hundarna. Dessa skola kvarligga i tio minuter.

III. *Prov på lokalsinne och karaktär.*

15. *Skottoberördhet.* Koeff. 4.

I anslutning till moment 14, Platsliggande i grupp, avlossas cirka trettio meter från de alltjämt liggande hundarna tre skott. För övrigt utföres provet såsom i Nybörjarklass.

16. *Budföring.* Kommando »Marsch». Koeff. 2.

Rapportföring 200 meter mellan förare och hjälpförare, vilka båda på hela rapportsträckan äro synliga för hunden. Utföres för övrigt såsom i Nybörjarklass.

17. *Uppträdande vid skottlossning under budföringen.* Koeff. 3.

Utföres såsom i Nybörjarklass.

IV. *Skyddstjänst.*

- A. *Figuranten i skyddsdräkt.*

18. *Nedläggande.* Kommando »Ligg». Koeff. 1.

Hunden nedlägges på fem meters avstånd från figuranten. Föraren avlägsnar sig femtio meter från den stillastående figuranten och står under det följande provet kvar på sin plats utan att på något sätt inverka på hunden.

19. *Aggressivt uppträdande mot hunden.* Koeff. 4.

Figuranten tilltalar hunden på ett hårt sätt, men står kvar på samma plats. Hunden bör härvid icke gå till anfall och får ej heller låta jaga bort sig. Biter hunden underkänt provet.

20. *Upphörande av hotet.* Koeff. 2.

Efter anvisning av ledaren skall figuranten förhålla sig lugn, varvid hunden får giva ståndskall för figuranten.

Föraren går nu snabbt till hunden, fattar honom i halsbandet och talar hotande till figuranten.

21. *Flykt av figuranten med slagfasthet (Modprov).* Kommando »Revir». Koeff. 5.

På tecken av ledaren flyr figuranten snabbt i riktning från hunden, som nu uppmuntras och hetsas av föraren. På tecken sändes hunden efter figuranten. Då hunden nått nästan fram till den flyende, vänder sig denne på tecken *blätsnabbt* och angriper hunden med käppen. Hunden skall här angripa och ställa figuranten.

22. *Släppande.* Kommando »Loss». Koeff. 2.

Då figuranten efter anvisning är stilla, skall hunden släppa figuranten. Föraren äger rätt att kommendera.

23. *Inkallande av hunden från stillastående figurant.* Kommando »Hit». Koeff. 2.

Efter anvisning av ledaren inkallas hunden.

- B. *Figuranten i vanliga kläder. (Dubbelretning).*

Figuranten i skyddsdräkt går nu åter till föraren, som försett hunden med munkorg. Under de följande momenten förhåller sig figuranten alldeles lugn och står i utgångsläget mitt emot föraren.

24. *Angrepp av figuranten på föraren.* Kommando »Revir». Koeff. 5.

En käppförsedd figurant i vanliga kläder angriper under höga rop föraren bakifrån, vilket anfall hunden skall söka avvisa.

25. *Transport av figuranten.* Kommando »Transport» eller »Fot». Koeff. 3.

Föraren låter hunden fritt vid sidan på tre meters avstånd. Hunden får ej angripa figuranten och bör ej heller skälla. Efter ungefär trettio meter ger ledaren tecken till halt. Föraren kopplar upp hunden och återvänder till domarna.

V. Vattenarbete.

Om vattenarbete gälla samma regler som i Nybörjarklass.

26. Vattenarbete. Koeff. 3.

Utföres såsom i Nybörjarklass men med större föremål.

Segrarklass.

I. Prov på näsarbete.

1. Spårning. Kommando »Spår, apport». Koeff. 8.

Spårning på ett cirka 800 meter långt, omkring fyrtio minuter gammalt icke förarspår. Spåret skall gå i fyra rätta vinklar, och fyra spårläggaren tillhöriga föremål skola utläggas. Hunden skall arbeta fullt självständigt och i minst tio meter lång lina.

Anvisning. Vinklarna skola läggas efter ungefär 200 m., 300 m., 500 m. och 600 m. Det första föremålet nedlägges före första vinkeln, det andra föremålet efter andra vinkeln, det tredje efter tredje vinkeln och det fjärde vid spårets slut.

2. Uppletande av föremål. Koeff. 4.

Utföres såsom i Högre klass.

3. Uppletande av föremål på ett fyra gånger fyra meter stort område. Kommando »Leta, apport». Koeff. 2.

På ett område ungefär fyra gånger fyra meter skola två smärre föremål (liten blyertspenna, dörrnyckel, 5-öresmynt eller dylikt) vara utkastade. Hunden skall apportera och avlämna föremålen. Föraren får gå runt området och med kommando och armrörelser dirigera hunden. Går hunden utanför området äger föraren dirigera honom in på detsamma. Hunden skall finna föremålen inom en tidrymd av tre minuter, domarna dock obetaget att vid av hunden visad oförmåga i förtid avbryta provet.

Varje hund skall arbeta på ett nytt, ovallat område.

II. Lydnadsprov.

4. Linförighet. Koeff. 1.

Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.

5. Fritt följ vid sidan. Koeff. 2.

Utföres såsom i Nybörjarklass. Hunden skall dock provas vid förflyttningar från halt två à tre steg i olika riktningar.

6. Platsläggande. Koeff. 1.

Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.

7. Inkallande. Kommando »Hit». Koeff. 1.

Omedelbart efter föregående moment avlägsnar sig föraren springande minst tjugo meter från den liggande hunden och inkallar honom.

8. Stående. Koeff. 1.

Utföres såsom i Högre klass.

9. Framåtsändande. Koeff. 2.

Utföres såsom i Högre klass.

10. Skall på kommando. Kommando »Skall». Koeff. 2.

Hunden skall sittande vid förarens vänstra sida på kommando avgiva skall.

11. Fritt hopp över häck. (Häckens höjd 1 meter och bredd 0,50 meter.) Kommando »Hopp. Stanna kvar. Hopp». Koeff. 3.

Hunden vid förarens vänstra sida skall på kommando hoppa fritt över häcken. På kommando eller tecken skall hunden stanna på andra sidan, till dess föraren kommanderar återhopp.

12. Apportering. Kommando »Apport». Koeff. 3.

Utföres såsom i Nybörjarklass utom att en av tävlingsledaren utlämnad apportbock begagnas. Dessutom skall apportering utföras med anvisat metallföremål.

13. Apportering av ett fyra kg. tungt föremål. Koeff. 2.

Utföres såsom i Högre klass.

14. Apportering och hopp över plank. (Plankets höjd 1,50 meter.) Koeff. 2.

Utföres såsom i Högre klass.

15. Platsliggande i grupp. Kommando »Plats, stanna kvar». Koeff. 3.

Förarna lägga hundarna med cirka fem meters mellanrum bredvid varandra och avlägsna sig gående ur hundens åsyn. Hundarna skola kvarligga i tio minuter.

III. Karaktärsprov.

16. *Skottloberördhet*. Koeff. 4.
I anslutning till moment 15, Platsliggande i grupp, avlossas cirka tjugu meter från de allttjämt liggande hundarna tre skott. För övrigt utföres provet som i Nybörjarklass.

IV. Skyddstjänst.

A. *Figuranten i vanliga kläder.*

Hunden skall vara okopplad och försedd med bitsäker munkorg.

17. *Avsökande av ett område efter gömd figurant*. Kommando »Sök» Koeff. 3.
På kommando och armtecken, vilka kunna upprepas, skall hunden i snabb gångart i zig-zag genomsöka det framförliggande området utan att därvid taga upp spår. Hunden får ej klibba vid föraren.
18. *Ståndskall på den tyste och orörlige figuranten*. Koeff. 3.
Finner hunden den i ett om möjligt naturligt gömställe dolde figuranten, skall han utan påverkan från förare eller figurant giva ståndskall, till dess den tillstädeskomna föraren kommenderar hunden att upphöra.
Hunden får ej bita och bör ej hoppa upp på figuranten.
19. *Transport av figuranten*. Koeff. 3.
Utföres såsom i Högre klass.

B. *Figuranten i skyddsdräkt.*

20. *Nedläggande*. Koeff. 1.
Utföres såsom i Högre klass.
21. *Aggressivt uppträdande mot hunden*. Koeff. 3.
Utföres såsom i Högre klass.
22. *Upphörande av hotet*. Koeff. 2.
Utföres såsom i Högre klass.
23. *Flykt av figuranten med slagfasthet*. (Modprov.) Koeff. 6.
Utföres såsom i Högre klass.
24. *Släppande*. Koeff. 2.
Utföres såsom i Högre klass.
25. *Inkallande av hunden från stillastående figurant*. Koeff. 2.
Utföres såsom i Högre klass.

C. *Figuranten i vanliga kläder.* (Dubbelretning.)

Figuranten i skyddsdräkt går nu åter till föraren, som försett hunden med munkorg. Under det följande momentet förhåller sig figuranten alldeles lugn och står i utgångsläget mitt emot föraren.

26. *Angrepp av figuranten på föraren*. Koeff. 4.
Utföres såsom i Högre klass.
Figuranten i vanliga kläder avlägsnar sig och föraren avtager åter munkorgen.

D. *Figuranten i skyddsdräkt.*

27. *Flykt av figuranten med skottlossning*. Kommando »Revir». Koeff. 4.

På tecken av ledaren flyr figuranten, som försetts med revolver, snabbt i riktning från hunden. På tecken sändes hunden efter figuranten. Då hunden nått nästan fram till den flyende vänder sig denne på tecken blixtnabbt och angriper hunden samtidigt som han i luften avskjuter några skott. Hunden skall angripa figuranten och bör bibehålla sitt bett, tills figuranten av föraren avväpnats.

V. Vattenarbete.

Om vattenarbete gälla samma regler som i Nybörjarklass.

28. *Vattenarbete*. Koeff. 3.
Utföres såsom i Nybörjarklass men med större föremål.

Spårhundsgrupp.

Lydnadsprov, prov på lokalsinne och karaktär samt vattenarbete äro exakt lika med motsvarande prov i skyddshundsprovningsordningen.

Spårprov.

Nybörjarklass.

Spårning. Kommando »Spår, apport». Koeff. 14.

Spårning på ett cirka 1,200 meter långt, omkring fyrtio minuter gammalt icke förarspår. Spåret skall gå i ett flertal vinklar och genom växlande terräng. Sex spårläggaren tillhöriga nummerade föremål skola utläggas på spåret, därav ett vid spårets slut. Hunden skall arbeta fullt självständigt och i minst femton meter lång lina och sele.

För godkännande fordras att hela spåret utarbetas, varjämte hunden skall finna minst fyra föremål. För betyget med beröm godkänd skall hunden finna minst fem och för berömlig samtliga föremål.

Högre klass.

Spårning. Kommando »Spår, apport». Koeff. 15.

Spårning på ett cirka 1,500 meter långt, omkring femtio minuter gammalt icke förarspår. Spåret skall gå i ett flertal vinklar och genom växlande terräng. Sex spårläggaren tillhöriga föremål skola utläggas på spåret, därav ett vid spårets slut. Hunden skall arbeta fullt självständigt och i minst femton meter lång lina och sele.

För godkännande fordras att hela spåret utarbetas, varjämte hunden skall finna minst fyra föremål. För betyget med beröm godkänd skall hunden finna minst fem och för berömlig samtliga föremål.

Personspårning. Kommando »Spår». Koeff. 9.

Spårning på ett cirka 400 meter långt, omkring femton minuter gammalt spår efter samma spårläggare, som lagt det före-

gående spåret för hunden. Ett jämgammalt förledningsspår skall korsa spåret. Hunden skall utarbeta hela spåret och finna spårläggaren. För betyget berömlig fordras, att hunden markerar spårläggaren. Hunden skall arbeta självständigt i minst femton meter lång lina och sele.

Segrarklass.

Spårning. Kommando »Spår, apport». Koeff. 15.

Spårning på ett cirka 1,500 meter långt, omkring en timme gammalt icke förarspår. Spåret skall gå i ett flertal vinklar, varav åtminstone en spetsig, och genom växlande terräng. Sex spårläggaren tillhöriga föremål skola utläggas på spåret, därav ett vid spårets slut. Hunden skall arbeta fullt självständigt och i minst femton meter lång lina och sele.

För godkännande fordras att hela spåret utarbetas, varjämte hunden skall finna minst fyra föremål. För betyget med beröm godkänd skall hunden finna minst fem och för berömlig samtliga föremål.

Upptagande och utarbetande av personspår. Kommando »Spår». Koeff. 18.

Spårning på ett cirka 500 meter långt, omkring trettio minuter gammalt spår efter samma spårläggare, som lagt det föregående spåret för hunden. Två jämgamla förledningsspår skola korsa spåret, det senare förledningsspåret vid ur terrängsynpunkt försvärande plats. Hunden skall utarbeta hela spåret och finna spårläggaren. Två spårläggaren tillhöriga föremål skola utläggas på spåret. Hunden skall arbeta fullt självständigt och i minst femton meter lång lina och sele.

Anvisning: Spårets utgångspunkt angives ligga inom ett cirka 40 meter långt och 10 meter brett område. Kan hunden ej finna spåret, anvisas viss punkt, som spåret passerat, varjämte alltid spåret huvudriktning anvisas. Förledningsspåren få ej inträffa, förrän tidigast 100 meter från utgångspunkten. Kan hund ej själv upptaga spåret, får prestationen ej bedömas högre än »med beröm godkänd». I detta prov fästes mindre avseende vid om hunden finner föremålen.

Rapporthundsgrupp.

Nybörjarklass.

I. Prov på näsarbete.

1. *Spårning.* Kommando »Spår». Koeff. 5.
Utom hundens åsyn beger sig föraren medförande öppen droppflaska från anvisad plats i angiven riktning till en punkt, belägen på så långt avstånd från utgångsplatsen att den tillryggalagda sträckan utgör omkring 300 meter. Föraren döljer sig vid ändpunkten. Hunden påsläppes och föres av hjälpföraren i en cirka tio meter lång lina. Hunden skall självständigt arbeta på spåret.
Anvisning: Tävlingsledaren skall ange om och i vilken utsträckning vinklar å spåret skola förekomma. Linan får ej användas för hundens dirigering.

II. Lydnadsprov.

2. *Linförighet.* Koeff. 2.
Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.
3. *Fritt följ vid sidan.* Koeff. 3.
Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen. Hunden skall dock föras genom en grupp på tre à fem personer.
4. *Platsläggande.* Koeff. 1.
Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.
5. *Inkallande.* Kommando »Hit». Koeff. 2.
Omedelbart efter föregående moment avlägsnar sig föraren minst tjugo meter från den liggande hunden och inkallar honom.
6. *Sättande.* Kommando »Sitt». Koeff. 1.
På tecken eller kommando skall hunden från stående ställning sätta sig framför eller bredvid föraren.
7. *Framåtsändande.* Kommando »Framåt». Koeff. 2.
På kommando eller tecken av föraren skall hunden bege sig i anvisad riktning. Föraren fortsätter marschen framåt. Hunden, som hela tiden springer framför föraren, inkallas av denne efter anvisning av ledaren. Hunden skall återvända snabbt.

8. *Fritt hopp över häck.* (Häckens höjd 1,00 meter.)
Kommando »Hopp». Koeff. 3.
På kommando skall hunden hoppa över hindret.
Anvisning: Föraren går med hunden fritt vid sidan mot hindret, kommenderar på lämpligt avstånd hunden att hoppa, passerar själv hindret och fortsätter därefter marschen med hunden fritt vid sidan.
9. *Längdhopp över grav.* (Gravens bredd omkring tre meter.)
Kommando »Hopp». Koeff. 1.
På kommando skall hunden hoppa över hindret.
Anvisning: Föraren går med hunden fritt vid sidan mot grav, kommenderar på lämpligt avstånd hunden att hoppa, passerar eller följer själv över hindret och fortsätter därefter marschen med hunden fritt vid sidan.
10. *Krypande.* (Utföres med kopplad hund.) Kommando »Kryp». Koeff. 2.
Hunden skall på kommando krypa cirka tre meter.
Anvisning: Hunden lägges. På kommando, som får upprepas, skall hunden krypa vid sidan av sin i nedhukad ställning gående förare.
11. *Platsliggande i grupp.* Kommando »Plats, stanna kvar». Koeff. 3.
Förarna lägga hundarna med cirka fem meters mellanrum bredvid varandra, avlägsna sig gående ungefär femtio meter och förbliva synliga för hundarna. Hundarna skola kvarligga fem minuter.

III. Karaktärsprov.

12. *Skottoberördhet.* Koeff. 4.
I anslutning till moment 11, Platsliggande, avskjutas cirka femtio meter från de alltså liggande hundarna tre skott kort efter varandra, varvid hundarna utan att giva ljud ifrån sig skola kvarstanna på sina platser.
Därefter avhämtas hundarna.
13. *Uppträdande vid plötsliga överraskningar och höga ljud.* Koeff. 3.
Föraren går med hunden fritt vid sidan i anvisad riktning. Under marschen inträffar plötsliga överraskningar och höga ljud. Hunden skall förhålla sig relativt oberörd och får ej visa skotträdsla eller bitskhet eller göra flyktförsök.

IV. Rapporttjänst.

Föraren och en av honom utsedd hjälpförare begiva sig med hunden kopplad från angiven utgångspunkt i anvisad riktning till viss bestämd punkt belägen på cirka 800 meters avstånd. Härefter begiver sig hjälpföraren med hunden till utgångsläget.

14. *Rapportföring från hjälpföraren till föraren.* Kommando »Marsch-marsch». Koeff. 5.

Sedan hunden försetts med rapporthylsa sändes han av hjälpföraren till föraren.

15. *Rapportföring från föraren till hjälpföraren.* Kommando »Marsch-marsch». Koeff. 6.

Sedan hunden beretts tillfälle till kortare vila, återsändes han till hjälpföraren.

Anvisningar till 14 och 15: I närheten av rapportsträckan skola minst två skyttar utplaceras, vilka, då hunden passerar, avlossa skott med sådant vapen, att kraftig knall erhålles. Föraren och hjälpföraren må locka på hunden, när han närmar sig på cirka 50 meters avstånd. Proven skola för godkännande utföras på högst fem minuter vardera. Vid betygsättningen skall avseende fästas vid hundens hastighet och gångartens jämnhet.

Högre klass.

I. Lydnadsprov.

1. *Linförighet.* Koeff. 2.
Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.
2. *Fritt följ vid sidan.* Koeff. 3.
Utföres såsom i Nybörjarklass.
3. *Platsläggande.* Koeff. 1.
Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.
4. *Inkallande.* Koeff. 1.
Utföres såsom i Nybörjarklass.
5. *Sättande.* Koeff. 1.
Utföres såsom i Nybörjarklass.
6. *Stående.* Kommando »Stå». Koeff. 2.

Medan hunden följer fritt vid sidan skall han på kommando eller tecken stanna i stående ställning. Föraren fortsätter cirka tio meter, gör helt om halt och inkallar hunden efter en kort stund.

7. *Framåtsändande.* Kommando »Framåt». Koeff. 2.

Den fritt vid sidan gående hunden skall på kommando eller tecken i snabb gångart bege sig i anvisad riktning. Föraren fortsätter marschen i samma riktning. På hundens och förarens väg befinna sig minst fyra personer, vilka stå lugnt och med tre till fem meters mellanrum. Hunden får icke verka fientlig eller skygg gentemot personerna. Hund och förare fortsätta cirka trettio meter sedan gruppen passerats, varefter föraren stannar och inkallar hunden. Smärre avvikelser av hunden till höger eller vänster vid själva framåtsändandet från föraren räknas ej som fel.

8. *Hopp över häck.* Koeff. 3.

Utföres såsom i Nybörjarklass.

9. *Klätthopp över plank.* (Plankets höjd 1,50 meter.) Kommando »Hopp». Koeff. 2.

På kommando skall hunden hoppa över hindret.

Anvisning: Se mom. 8 i Nybörjarklass.

10. *Längdhopp över grav.* Koeff. 2.

Utföres såsom i Nybörjarklass.

11. *Krypande.* (Utföres av okopplad hund.) Kommando »Kryp». Koeff. 3.

Hunden skall på kommando krypa cirka fem meter.

Anvisning: Se nybörjarklass.

12. *Platsliggande i grupp.* Kommando »Plats, stanna kvar». Koeff. 3.

Förarna lägga hundarna med cirka fem meters mellanrum bredvid varandra, avlägsna sig gående ungefär sjuttiofem meter och förbliva synliga för hundarna. Dessa skola kvarligga i tio minuter.

II. Karaktärsprov.

13. *Skottoberördhet.* Koeff. 3.

I anslutning till mom. 13 avlossas cirka trettio meter från de alltjämt liggande hundarna tre skott. För övrigt utföres provet såsom i Nybörjarklass.

14. *Uppträdande, då en person smyger sig mot föraren.* Koeff. 4.

Föraren medtager hunden till viss angiven plats. Efter några minuter smyger sig en person fram mot föraren. Hunden skall då utan att åstadkomma onödigt buller söka göra föraren uppmärksam på att någon nalkas.

Anvisning: Föraren förutsättes hava ett bevakningsuppdrag. Stort avseende skall fästas vid, att hunden så tyst som möjligt väcker förarens uppmärksamhet. Om han skäller, underkännes momentet.

III. Rapporttjänst.

15. *Rapportföring.* Kommando »Marsch-marsch». Koeff. 25.

Föraren och en av honom utsedd person, som av fullmäktigen godkännes och som ej får vara medlem av samma familj som föraren eller hava ägt hunden sedan denne fyllt sex månader eller kan anses hava dresserat hunden eller dylikt, begiva sig med hunden kopplad till viss angiven utgångspunkt (A). Därefter begiver sig föraren med hunden kopplad till en punkt i terrängen på cirka 1,000 meters avstånd från utgångsläget (B). Föraren medför en öppen droppflaska.

Sedan hunden försetts med rapporthylsa sänder föraren hunden till hjälpföraren vid A. Under det hunden springer till A, begiver sig föraren med öppen droppflaska till en punkt belägen cirka 500 meter bort i anvisad riktning (C).

Sedan hunden vid A beretts tillfälle till minst 5 minuters vila, sändes han till C. Där får hunden vila ytterligare minst 5 minuter, varefter han återsändes till A.

Anvisning: I närheten av rapportsträckan skola minst två skyttar utplaceras, vilka, strax innan hunden passerar, avlossa flera skott med sådant vapen, att kraftig knall erhålles. Även andra störningar av olika slag må förekomma, dock må ej någon locka på hunden eller söka med kommando inverka på honom. Då hunden närmar sig på cirka 50 meters avstånd, må föraren respektive hjälpföraren kalla på hunden. Provet skall för att godkännas utföras på högst 24 minuter. Vid betygsättningen skall avseende fästas vid hundens hastighet, gångartens jämnhet samt hundens relativa oberördhet av störningar.

IV. Vattenarbete.

16. *Simning.* (Högst 25 meter.) Koeff. 3.

Hunden skall på kommando simma i riktning mot föraren, som får uppmuntra hunden. Om föraren önskar, må av honom utsedd hjälpförare avsända hunden.

Segrarklass.

I. Lydnadsprov.

1. *Linförighet.* Koeff. 1.
Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.
2. *Fritt följ vid sidan.* Koeff. 2.
Utföres såsom i Nybörjarklass. Hunden skall dock prövas vid förflyttningar från halt två å tre steg i olika riktningar.
3. *Platsläggande.* Koeff. 1.
Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.
4. *Inkallande.* Kommando »Hit». Koeff. 1.
Omedelbart efter föregående moment avlägsnar sig föraren springande minst tjugo meter från den liggande hunden och inkallar honom.
5. *Stående.* Koeff. 1.
Utföres såsom i Högre klass.
6. *Framåtsändande.* Koeff. 3.
Utföres såsom i Högre klass.
7. *Fritt hopp över häck.* (Häckens höjd 1,00 meter och bredd 0,50 meter.) Kommando »Hopp. Stanna kvar. Hopp». Koeff. 3.
Hunden vid förarens vänstra sida skall på kommando hoppa fritt över häcken. På kommando eller tecken skall hunden stanna på andra sidan, till dess föraren kommanderar återhopp.
8. *Klätthopp över plank.* Koeff. 2.
Utföres såsom i Högre klass.
9. *Längdhopp över grav.* Koeff. 1.
Utföres såsom i Nybörjarklass.
10. *Krypande.* (Utföres av okopplad hund.) Kommando »Kryp». Koeff. 3.
Hunden skall på kommando krypa cirka tio meter. Andningspauser tillåtna.
Anvisningar: Se nybörjarklass.
11. *Platsliggande i grupp.* Kommando »Plats, stanna kvar». Koeff. 3.
Förarna lägga hundarna med cirka fem meters mellanrum bredvid varandra och avlägsna sig gående ur hundens åsyn. Hundarna skola kvarligga i tio minuter.

II. Karaktärsprov.

12. *Uppträdande då en person smyger sig mot föraren.* Koeff. 4.

Utföres såsom i Högre klass.

13. *Uppträdande då föraren avlossar skott.* Koeff. 3.

Då föraren avlossar ett par skott, skall hunden förhålla sig lugn och stilla.

Om föregående moment lyckats, kan provet exempelvis utföras genom att föraren beskjuter den av hunden utvisade framsmygande personen.

III. Rapporttjänst.

14. *Rapportföring.* Kommando »Marsch-marsch». Koeff. 24.

Föraren och en av honom utsedd person, som av fullmäktigen godkännes och som ej får vara medlem av samma familj som föraren eller hava ägt hunden sedan denne fyllt sex månader eller kan anses hava dresserat hunden eller dylikt, begiva sig med hunden kopplad till viss anvisad utgångspunkt (A). Därefter begiver sig hjälpföraren med hunden kopplad till en punkt i terrängen på cirka 1,000 meters avstånd från utgångsläget (B). Hjälpföraren medför en öppen droppflaska.

Sedan hunden försetts med rapporthylsa, sänder hjälpföraren hunden till föraren vid A. Under det hunden springer till A, begiver sig hjälpföraren med öppen droppflaska till en punkt belägen cirka 500 meter bort i anvisad riktning (C).

Sedan hunden vid A beretts tillfälle till minst 5 minuter vila, sändes han till C. Där får hunden vila ytterligare minst 5 minuter, varefter han återsändes till A. Under det hunden ånyo springer till A, begiver sig föraren med öppen droppflaska ytterligare cirka 500 meter i anvisad riktning till viss punkt (D).

Sedan hunden vid A vilat minst 5 minuter, sändes den till D.

Anvisning: Anvisningarna i högre klass gälla med undantag av att maximitiden höjes till 36 minuter samt att störningarna böra göras kraftigare.

IV. Vattenarbete.

15. *Simning.* Koeff. 3.

Utföres såsom i Högre klass.

Sjukvårdshundsgrupp.

Nybörjarklass.

I. Lydnadsprov.

1. *Linförighet.* Koeff. 2.
Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.
2. *Fritt följ vid sidan.* Koeff. 3.
Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen. Hunden skall dock föras genom en grupp på tre à fem personer.
3. *Platsliggande.* Koeff. 1.
Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.
4. *Inkallande.* Kommando »Hit». Koeff. 2.
Omedelbart efter föregående moment avlägsnar sig föraren minst tjugo meter från den liggande hunden och inkallar honom.
5. *Sättande.* Kommando »Sitt». Koeff. 1.
På tecken eller kommando skall hunden från stående ställning sätta sig framför eller bredvid föraren.
6. *Apportering.* Kommando »Apport». Koeff. 4.
Hunden skall befinna sig vid förarens vänstra sida. Sedan en rapportrulle av föraren kastats minst tio meter, skall hunden på kommando hämta rapportrullen, återvända till föraren och sittande framför föraren på kommando »Loss» avlämna rapportrullen.
7. *Fritt hopp över häck.* (Häckens höjd 1 meter.) Kommando »Hopp». Koeff. 3.
På kommando skall hunden hoppa över hindret.

Anvisning: Föraren går med hunden fritt vid sidan mot hindret, kommenderar på lämpligt avstånd hunden att hoppa, passerar själv hindret och fortsätter därefter marschen med hunden fritt vid sidan.
8. *Längdhopp över grav.* (Gravens bredd omkring 3 meter.) Kommando »Hopp». Koeff. 2.
På kommando skall hunden hoppa över hindret.

Anvisning: Föraren går med hunden fritt vid sidan, kommenderar på lämpligt avstånd hunden att hoppa, passerar eller följer själv över hindret och fortsätter därefter marschen med hunden fritt vid sidan.

9. *Krypande*, (Utföres med kopplad hund). Kommando »Kryp». Koeff. 2.

Hunden skall på kommando krypa cirka 3 meter.

Anvisning: Hunden lägges. På kommando, som får upp-repas, skall hunden krypa vid sidan av sin i nedhukad ställning gående förare.

10. *Platsliggande i grupp*. Kommando »Plats, stanna kvar». Koeff. 3.

Förarna lägga hundarna med cirka 5 meters mellanrum bredvid varandra, avlägsna sig gående ungefär 50 meter och förbli synliga för hundarna. Hundarna skola kvar-ligga 5 minuter.

II. Karaktärsprov.

11. *Skottoberördhet*. Koeff. 4.

I anslutning till moment 10, Platsliggande, avskjutas cirka 50 meter från de alltjämt liggande hundarna 3 skott kort efter varandra, varvid hundarna utan att giva ljud ifrån sig skola kvarstanna på sina platser.

Därefter avhämtas hundarna.

12. *Upptredande vid plötsliga överraskningar och höga ljud*. Koeff. 3.

Föraren går med hunden fritt vid sidan i anvisad riktning. Under marschen inträffar plötsliga överraskningar och höga ljud. Hunden skall förhålla sig relativt oberörd och får ej visa skotträdsla, bitskhet eller göra flyktförsök.

III. Sjukvårdstjänst.

På ett cirka 100 meter brett och 300 meter långt område av omväxlande terrängbeskaffenhet och ej liggande i absolut lä för vinden skola fyra sårmarkörer vara utplacerade i liggande ställning. Av dessa skall en vara väl dold såväl för vittring som för syn, en relativt svår att finna och de två övriga endast föga dolda.

Hunden skall på kommando genomsöka området och finna samt påvisa markörerna. Hunden skall utsändas från motsatt sida av området än från den markörerna beträtt området.

13. *Genomsökande av området*. Kommando »Sök sår». Koeff. 6.

På kommando skall hunden i zig-zagslag om cirka 50 meter åt vardera hållet genomsöka området, varvid föraren långsamt går över området. Hunden får ej klibba vid föraren. Hunden skall arbeta tyst.

Anvisning: Stor hänsyn skall tagas, dels till att hunden använder efter förhållandena lämpad hastighet och finner sårmarkörerna, av vilka för godkännande minst två skola av hunden upptäckas, dels ock till att hunden verkligen arbetar i zig-zag. Om hunden utan system stövar över området, underkännes momentet. Föraren äger rätt att dirigera hunden.

14. *Upptredande vid funnen sårmarkör*. Koeff. 2.

Då hunden finner en sårmarkör, skall han helst nosa på markören, men får ej krasa på honom, och därefter apportera rapportrullen.

15. *Återvändande till föraren*. Koeff. 1.

Omedelbart efter det hunden apporterat rapportrullen, skall han snabbt återvända till föraren och kvarhålla rullen i munnen till dess föraren kommenderar loss.

16. *Påvisande av den sårade*. Kommando »Visa var». Koeff. 1.

Sedan hunden kopplats i en lång lina, skall han på kommando snabbt och utan tvekan föra föraren till den sårade utan att vid framkomsten nämnvärt vidröra denne eller giva skall.

IV. Vattenarbete.

Detta prov är valfritt och utföres endast om naturförhållandena och väderleken tillåta. Domarna avgöra, om momentet skall ingå i provet.

17. *Vattenarbete*. Kommando »Apport». Koeff. 3.

Apportering av en rapportrulle ur så djupt vatten, att hunden vid momentets utförande måste simma.

Högre klass.

I. Lydnadsprov.

1. *Linförighet*. Koeff. 2.

Utföres såsom i Anlagsprovordningen.

2. *Fritt följ vid sidan.* Koeff. 3.
Utföres såsom i Nybörjarklass.
3. *Platsläggande.* Koeff. 1.
Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.
4. *Inkallande.* Koeff. 1.
Utföres såsom i Nybörjarklass.
5. *Sättande.* Koeff. 1.
Utföres såsom i Nybörjarklass.
6. *Stående.* Kommando »Stå». Koeff. 2.
Medan hunden följer fritt vid sidan, skall han på kommando eller tecken stanna i stående ställning. Föraren fortsätter cirka tio meter, gör helt om halt och inkallar hunden efter en kort stund.
7. *Fritt hopp över häck.* Koeff. 3.
Utföres såsom i Nybörjarklass.
8. *Apportering och hopp över plank.* (Plankets höjd 1,50 meter.) Kommando »Hopp, apport». Koeff. 3.
Föraren kastar en rapportrulle över planket. På kommando skall hunden hoppa över planket, hämta rapportrullen och omedelbart hoppa tillbaka, sätta sig framför föraren och på kommando avlämna rapportrullen.
9. *Längdhopp över grav.* Koeff. 1.
Utföres såsom i Nybörjarklass.
10. *Krypande.* (Utföres av okopplad hund). Kommando »Kryp». Koeff. 3.
Hunden skall på kommando krypa cirka fem meter.
11. *Platsliggande i grupp.* Kommando »Plats, stanna kvar». Koeff. 3.
Förarna lägga hundarna med cirka fem meters mellanrum bredvid varandra, avlägsna sig gående ungefär 75 meter och förbliva synliga för hundarna. Dessa skola kvarligga i tio minuter.

II. Karaktärsprov.

12. *Skottoberördhet.* Koeff. 4.
I anslutning till moment 11, Platsliggande i grupp, avlossas cirka 30 meter från de alltjämt liggande hundarna tre skott. För övrigt utföres provet såsom i Nybörjarklass.

13. *Uppträdande vid plötsliga överraskningar och höga ljud.* Koeff. 3.
Utföres såsom i Nybörjarklass.

III. Sjukvårdstjänst.

På ett cirka 100 meter brett och 400 meter långt område av omväxlande terrängbeskaffenhet skola sex sårmarkörer vara utplacerade i liggande ställning. Av dessa skola två vara väl dolda såväl för vittning som för syn och de övriga relativt svåra att finna. Under provet skola några gående personer befinna sig på området.

Hunden skall på kommando genomsöka området samt finna och påvisa markörerna. Under provet böra lätta störningar vara anordnade.

14. *Genomsökande av området.* Kommando »Sök sårad». Koeff. 10.
På kommando skall hunden i zig-zagslag om cirka 50 meter åt vardera hållet genomsöka området, varvid föraren långsamt går över området. Hunden får ej klibba vid föraren. Hunden skall arbeta tyst.

Anvisning: Stor hänsyn skall tagas dels till att hunden använder efter förhållandena lämpad hastighet och finner sårmarkörerna, av vilka för godkännande minst fyra skola av hunden upptäckas, dels ock till att hunden arbetar i zig-zag. Om hunden utan system stövar över området, underkännes momentet. Föraren äger rätt att dirigera hunden. Hunden får ej rapportera gående personer.

15. *Uppträdande vid funnen sårmarkör.* Koeff. 3.
Utföres såsom i Nybörjarklass.
16. *Återvändande till föraren.* Koeff. 2.
Utföres såsom i Nybörjarklass.
17. *Påvisande av den sårade.* Koeff. 2.
Utföres såsom i Nybörjarklass.

IV. Vattenarbete.

Om vattenarbete gälla samma regler som i Nybörjarklass.

18. *Vattenarbete.* Koeff. 3.
Utföres såsom i Nybörjarklass.

Segrarklass.

I. Lydnadsprov.

1. *Linförighet*. Koeff. 1.
Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.
2. *Fritt följ vid sidan*. Koeff. 2.
Utföres såsom i Nybörjarklass. Hunden skall dock prövas vid förflyttningar från halt två à tre steg i olika riktningar.
3. *Platsläggande*. Koeff. 1.
Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.
4. *Inkallande*. Koeff. 1.
Omedelbart efter föregående moment avlägsnar sig föraren springande minst tjugo meter från den liggande hunden och inkallar honom.
5. *Stående*. Koeff. 1.
Utföres såsom i Högre klass.
6. *Fritt hopp över häck*. (Häckens höjd 1 meter och bredd 0,50 meter.) Kommando »Hopp. Stanna kvar. Hopp». Koeff. 3.
Hunden vid förarens vänstra sida skall på kommando hoppa fritt över häcken. På kommando eller tecken skall hunden stanna på andra sidan, till dess föraren kommanderar återhopp.
7. *Klätthopp över plank*. (Plankets höjd 1,50 meter.) Kommando »Hopp». Koeff. 2.
På kommando skall hunden hoppa över hindret.
Anvisning: Se anvisning till moment 8 i Nybörjarklass.
8. *Långhopp över grav*. Koeff. 1.
Utföres såsom i Nybörjarklass.
9. *Krypande*. (Utföres av okopplad hund.) Kommando »Kryp». Koeff. 3.
Hunden skall på kommando krypa cirka tio meter. Andningspauser tillåtna.
10. *Apportering*. Kommando »Apport». Koeff. 3.
Utföres såsom i Nybörjarklass.
11. *Platsliggande i grupp*. Kommando »Plats, stanna kvar». Koeff. 3.
Förarna lägga hundarna med cirka fem meters mellanrum bredvid varandra och avlägsna sig gående ur hundarnas åsyn. Hundarna skola kvarligga i tio minuter.

II. Karaktärsprov.

12. *Skottoberördhet*. Koeff. 4.
I anslutning till moment 11, Platsliggande i grupp, avlossas cirka tjugo meter från de alltjämt liggande hundarna tre skott. För övrigt utföres provet som i Nybörjarklass.

III. Sjukvårdstjänst.

På ett cirka 100 meter brett och minst 500 meter långt område av omväxlande terrängbeskaffenhet skola sex sårmarkörer vara utplacerade, några i liggande och några i sittande ställning. Av dessa skola minst hälften vara väl dolda. Dessutom skola å området hava utlagts två attrapper för sårmarkörer. Under provet skola några gående personer uppehålla sig på området. Under provet böra kraftiga störningar av alla slag förekomma.

Hunden skall på kommando genomsöka området samt finna och påvisa sårmarkörerna.

13. *Genomsökande av området*. Kommando »Sök sårad». Koeff. 14.
Utföres såsom i Högre klass. Hunden skall dock för godkännade finna minst fem av sårmarkörerna. Hund, som rapporterar attrapp, kan ej erhålla högre betyg än godkänd.
14. *Upptädnade vid funnen sårmarkör*. Koeff. 3.
Utföres såsom i Nybörjarklass.
15. *Återvändande till föraren*. Koeff. 2.
Utföres såsom i Nybörjarklass.
16. *Påvisande av den sårade*. Koeff. 2.
Utföres såsom i Nybörjarklass.

IV. Vattenarbete.

Om vattenarbete gälla samma regler som i Nybörjarklass.

17. *Vattenarbete*. Koeff. 3.
Utföres såsom i Nybörjarklass.